

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I, Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 23—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMER

Nyugaton még nem dördült el fegyverlövés

Kiűritik a lengyelek a sziléziai iparvidéket

Légítámadások a német kikötők ellen

A lengyel kormány szerint ledobták a háboru első gázbombáit

Lengyel földön már áll a harc, nyugaton még egyelőre homályfedte, titokzatos támadási előkészületek folynak, de a legkonkrátabb eredménykedőknek is számolniuk kell már a keserű ténnyel, hogy a békés megoldás leghalványabb lehetősége is eltűnt. Meddők voltak az államférfiak kiengesztelő szavatai, hatástalanok maradtak a pápa szavai is, aki Szent Péter trónusának magaslatáról igyekezett megakadályozni az újabban meginduló vérözönt. Ezek után nem csoda, ha nem várunk többé semmit, ha elfásult reményességgel, tompa fájdalommal vesszük tudomásul, hogy a sors kezébe van letéve Európa népeinek jövője. Am jöjjön, aminek jönni kell, — ez az érzésünk, ez a minden megmaradt bölcsességünk ezekben a megpróbáltatásteli órákban. Indulunk már egy új kálvária-útra, amely beláthatatlanul hosszú és senki sem tudja, hogy hol lesznek az állomásai?

A béke gondolata azonban, ha törött szárnyakkal is, még mindig vergődik. Csapzottak ezek a szárnyak, itt-ott már vérfoltos a hófehér tollzat, de azért mégis, — ha utolsó erőfeszítéssel is, — felszállna ez a galamb, hogy szétoszlassa a már villámokat szóró felhőket. Igen, jóllehet dörögnek az ágyúk, keringenek a bombaszóró repülőgépek az ég alatt, azért még most is történnek kísérletek arra, hogy visszatartsák a félelmetes végzet apokaliptikus lovait. Újra jön figyelmeztetés, újra jön kétségbeesett üzenet: — Álljatok meg a beláthatatlan meredély előtt, még most sem késő, ezekkel az áldozatokkal szemben sohasem késő, mentsetek meg a békét! Olyan országból jön ez a felhívás, egy olyan nép képviselője küldi ezt az utolsó üzenetet, a mely bárkinél illetékesebb, hogy ezt a közvetítő lépést megtegye. Spanyolország nevében nyilatkozik Franco tábornok, annak az országnak nevében, amely három éven át megismerte a modern háború minden borzalmatát.

Figyeljünk fel jól erre a szóra, hogy modern háború. Annnyit jelent ez, hogy egy elkövetkezendő világháború rettenetesebb lesz mindazoknál, amelyeket a világ történelme mindeddig ismert. Franconak és népének hihetünk, ők végigcsinálták ennek a háborúnak a főpróbáját, egy háborút, amelyben, annyira a mennyire, mégis csak elszigetelődött a végső szenvedély. És mégis romokban hevert a nyomán gyönyörű Hispania, vértől itatódott át minden talpalatnyi föld, ahol a küzdelem tombolt. Mi történe, ha teljes fékezhetettségével támadna fel egy általános világháború orkánja? Tudjuk erre a kérdésre a feleletet. Tudjuk, hogy minden erkölcsi, civilizációs és kultúrérték megsemmisülésére vezetne egy második modern világháború. Ezért újból és újból el kell gondolnunk ezeket a lehetőségeket, amelyek elképzelésére még Franco tábornok is megborzong, aki pedig három éven állott a legpokolibb csaták tüzeiben. Senki sem figyelmeztethet nyomatékosabban bennünket arra, mint Franco, a katoná, hogy micsoda szörnyű tragédia a világ számára egy mindent felémesztő általános háború. (F.)

Jelentések a keleti frontról

NÉMET KÖZLÉS:

A német nagyvezérkar ma délelőtt a következő jelentést adta ki:

A Sziléziából Dél-Lengyelország felé gyorsan előre törő német csapatok már eddig 15.000 foglyot ejtettek. A lengyelek Krakkóból és a várostól északra rendületlenül vonulnak vissza. Csapatunk gyorsan követik őket. Az ellenfél ellenállása erősen meggyöngült.

A KANCELLÁR LENGYEL TERÜLETEN

Berlinből jelentik: A keleti front főhadiszállása jelenti, hogy Hitler kancellár tegnap délután átlépte a volt lengyel-német határt. A kancellár délután megtekintette Kulm városát, ahol végig nézte a német csapatoknak a Visztulán való átkelését. A katonaság mindenütt leirhatatlan lelkesedéssel ünnepelte az államfőt.

ELŐNYOMULÓBAN A NÉMET HADSEREG.

A Német Távirati Iroda jelenti: A keletporoszországi csapatok Graudenz közelében, a Visztula keleti partján, elfoglalták Rehden helység környékét. A Kulmnál átkelt csapatok gyors iramban nyomulnak délkelet felé. A megvert lengyel seregek a mlavai nehéz harcok után déli irányban vonulnak vissza.

A Német Távirati Iroda közli a legfelsőbb hadvezetőség következő hivatalos jelentését. Szeptember 4-én a német hadsereg megtörte az ellenség ellenállását és valamennyi fronton folytatja előnyomulását. A lengyel csapatok rendetlenül vonulnak vissza kelet felé, súlyos veszteségeket szenvedve. Csapatunk sok foglyot és gazdag hadizsákmányt ejtettek. Csentuchovától keletre a hetedik lengyel hadosztályt megtizedelték és vezérkarát elfogták. Délen a német hadsereg tovább illdozi az ellenséget. Krakkó irányába. Az ellenség gyorsan üríti ki Kelet-Felsőszilézia iparvidékét. Csapatunk a Vartefolyót is átlépték. Északon a lengyel hadsereg, a mely el van zárva a korridorban, kétségbeesett támadásokkal kísérletezik, hogy áttörje a vasgyűrűt. A graudenzi erődítményeket csapatunk elfoglalták. A keletporoszországi csapatok véres harcok után elfoglalták a mlavai erődítményeket. A megvert ellenség visszavonulóban van. A haditengerészet biztosítja a tengerpart védelmét, a légrajok pedig uralkodnak Lengyelország légi terén. Negyven repülőgépet, köztük 15 harci gépet, lelőtünk.

Jelentések a nyugati frontról

FRANCIA KÖZLÉS:

Párisi hivatalos jelentés szerint a hadműveletek úgy szárazföldön, mint a tengeren és a levegőben megkezdődtek és tegnap délután már egyre nagyobb méreteket öltöttek. Az érintkezés felvétele az ellenséggel minden ponton megtörtént, hogy ezáltal Németországot arra kényszerítsék, hogy csökkentse a Lengyelországra nehezítő nyomást. Párisban olyan hírek terjedtek el, hogy a németek Galiciában súlyos vereségeket szenvedtek. A hadiflotta elindult kijelölt helyére, a léghaderő pedig a szükséges feladatokot végzi.

LENGYEL KÖZLÉS:

A lengyel hadsereg 4. számú harcéri jelentése: Szárazföldi hadműveletek: A délnyugati fronton elkezdett küzdelmek folynak. Az éjszaka folyamán a páncélos egységek elleni támadásunk sikerrel járt. Pomerániában tovább tartanak a harcok. Bidgost és Gurdziat községeket ki kellett üríteni. Kovaleven község közelében a lengyel lovas hadosztály átlépte a keletporoszországi határt. A német csapatok rendetlenül vonulnak vissza. A lovashadosztály benyomult Keletporoszország belsejébe.

LÉGÍTÁMADÁS VARSÓ ELLEN

A lengyel vezérkar jelenti: Harmadikáról 4-re virradó éjjel és 4-én egész nap folytatódott a német repülőtevékenység. Tegnap délután ismét légítámadás volt Varsó ellen, de sok más várost is bombázták. A lengyelek eredményesen bombázták egy páncélos szakaszt Csentuchovától északra. Szeptember 3-án a lengyelek összesen 27 német repülőgépet lőttek le és 8 gépet vesztettek. Varsó környékén a németek tovább bombázták a nyaralókat.

TÁMADÁS EGY VÖRÖS KERESZTES VONAT ELLEN.

Varsóból jelentik, hogy tegnap reggel 9 óra 40 perckor német repülőgépek Sidlovicz állomáson megtámadtak egy Vörös Kereszt-vonatot. A repülőgépek mélyen leereszkedtek, gépfegyvertüzelés alá vették a vonatot, azután pedig bombákat dobáltak le úgy, hogy azt részben elpusztították. Valamennyi vasúti kocsin rajta volt a Vörös Kereszt-jelvény.

„FIA ELESETT“.

A PAT ügynökség jelenti: A hatóságok felhívják a közönség figyelmét arra, hogy a németek újabb eljárással igyekeznek azoknak erkölcsi szilárdságát meggyöngíteni, akiknek rokonai harcolnak a frontokon. Ismeretlenek a következő tartalma táviratokat küldik ezen személyeknek: Fia esett. Vizsgálat indult meg, hogy kinyomozzák az ilyen táviratok feladóit.

MÉRGEZSGÁZBOMBÁK DOBTAK LE A NÉMETEK.

Londonból jelentik: A lengyel nagykövetség közölte, hogy Varsóból hivatalos jelentést kapott, amely szerint a vizsgálat megállapítása szerint német repülőgépek mérgező gázokat tartalmazó bombákat dobtak le lengyel területekre. Hivatalosan jelentik, hogy a német repülőgépek mérgező gázokat tartalmazó bombákat és ballonokat használtak, amelyek iperitellel és egy ismeretlen gázzal voltak töltve.

NÉMET KÖZLÉS:

Illetékes német forrásból közlik a Stefani ügynökséggel, hogy kedden reggel 9 óráig a német-francia nyugati arcvonalon egyetlen fegyverlövés se dördült el. Egyetlen haditényként a nyugati hadszíntéren az angol léghaderők Wilhelmshafen és Kuxhafen elleni támadását lehet megjelölni.

Angol légitámadás Wilhelmhaven ellen

Az angol propagandaügyi minisztérium közleménye:

Hétfőn délután az angol légi haderő egységei jó eredménnyel végrehajtott támadásban vettek részt a kieli csatorna bejáratánál levő Wilhelmhaven és Brunstüttel kikötőkben horgonyzó német hadihajók ellen. Meg lehetett állapítani, hogy egy német cirkáló és egy páncélos hajó súlyos sérüléseket szenvedtek. Ez utóbbi hajó el is süllyedt. A rossz idő ellenére a támadást a legteljesebb mértékben végrehajtották. Repülőgépeink harcra keveredtek és veszteségeket szenvedtek.

JELENTŐSEBB MŰVELET A TENGEREN NEM VOLT.

Az angol admirálisok jelentik: Eddig jelen-

Egyre nagyobb arányokat ölt a légi háború

Londonból jelentik: Az angol fővárosban kedde virradó hajnalban 3 óra tájban vasárnap óta harmadszor jelezték a légvédelmi szirénák riadót. A Reuter ügynökség közlése szerint a légvédelmi szirénák elhangzása után motorke-rek páros katonák száguldtak végig az angol főváros utcáin és

az álmából felriasztott lakosság rendben volt mindenütt a légvédelmi buvóhelyekre.

A riadó hajnali 4 órakor ért véget és ekkor derült ki, hogy bár lehet, hogy ellenséges repülőgépek az angol partok felé közeledtek, de aztán útjukat valószínűleg megváltoztatták.

Párisi jelentés szerint kedden hajnalban Párisban is megszólaltak a légi veszélyt jelző szirénák.

Éjszaka 3 óra 39 perckor búgtak fel az első jelzések és felriasztották a francia főváros lakosságát.

A lakosság teljesen a légvédelmi szabályoknak megfelelően vonult az övőhelyekre és a riadó reggeli 7 óráig tartott és akkor ismét megszólaltak a szirénák jelezve, hogy a veszély elmúlt.

Az elmúlt éjszaka azért szóllaltatták meg a légitámadást jelző készülékeket, mert ellenséges repülőgépek felderítő utat végzett. A Havas ügynökség közli, hogy a jövőben bármikor ellenséges gépek tűnnek fel, nyomban megszálltatják a légitámadást jelző apparátusokat. Ezért Franciaország nagyobb városaiban lakó polgárok el kell készülnenek arra, hogy éjszakai-ként többször felriasztják őket álmukból.

AACHENT BOMBÁZTÁK A FRANCIÁK.

Brüsszelből jelentik: A Stefani ügynökség jelentik, hogy francia és angol légiarajok bombázták Aachen városát. A bombabarobbanások zaját Eupen lakói jól hallották.

A belga hírszolgálati iroda jelentik, hogy a belga határőrök leszállásra kényszerítettek két francia vadászrepülőgépet, amelyek Ruyvain felett átrepültek a belga határt. A repülőgépen levő francia katonákat internálták.

A NÉMET LAPOK SZERINT A LENGYELEK GAZZAL TÖLTÖTT ÉS DUM-DUM GÖLYÖKAT HASZNÁLNAK.

A Havas távirati iroda varsói jelentés alapján közli a PAT távirati ügynökség közlését, amely szerint a német repülőgépek gyújtóbombákat dobtak az egyik varsói gyárpályára, valamint négy lakóházra. A lengyel légharóó ágyúk több német gépet lelőttek.

A PAT ügynökség egyébként cáfolja az egyik német lap azon híradását, amely arról számol be, hogy a lengyel hadsereg dum-dum gölyöket és gázzal töltött gölyöket használ.

LENGYEL-SZILÉZIA JÓRÉSZE A NÉMETEK KEZEBEN VAN.

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség berlini jelentése szerint a németek elfoglalták Kattovicet és Königshtet. A sziléziai iparvidéket a német csapatok nagy részt szintén elfoglalták. Az ipartelep majdnem teljesen ép állapotban jutott német kézre.

Varsóból jelentik: Félhivatalos közlés szerint a lengyel csapatok a német határ felé történő gyors üldözés során igen sok német foglyot ejtettek és nagymennyiségű páncéloskocsit zsákmányoltak.

LODZ BOMBÁZÁSA.

Berlini jelentés szerint tegnap délután Lodz környékén a német vadászrepülőgépek hat lengyel repülőgépet lelőttek, majd a lodzi repülőter 9 gépet megsemmisítettek. Lodz bombázásának 20 halottja és számos sebesültje van.

több hadműveleteket a tengeren nem hajtottak végre.

Churchill, az angol tengerügyi hivatal első lordja, az alsóházban beszámolt az Athénia megtorpedozásáról és hozzátette, hogy minden lehetőséget megkísérelnek a szállító hajók biztonsága érdekében. Ezeket a biztonsági intézkedéseket a leghatásosabban alkalmazzák, míg olyan hajóknál, amelyeket nem lehet kísérni, majd más módszert fognak alkalmazni.

ELFOGTAK EGY NÉMET HAJÓT.

A Cristophe Doomun nevű német hajót Bootswoodban (Siera Nova) elfogták. A hajó legénységét internálták.

A Német Távirati Iroda jelentik: Egy lengyel repülőgép bombát dobott Oderbeltseh községre. A bombák nagy kárt nem okoztak, mert egy részük az ingoványba, a többi pedig a mezőre esett.

LONDONBÓL MÉG FÉLMILLIO EMBERT KELL ETÁVOLITANI.

Az angol sajtó határozott megkönyebbüléssel könyveli el a Németország elleni hadműveletek meg-

A Siegfried-vonal egyik pontján támadni készülnek a franciák

A Messagero külön tudósítója Luxemburgból jelenti a következőket: A franciák minden valószínűség szerint első támadásukat a Mosel alsó folyásánál, a luxemburgi, francia és a német határ találkozásánál fogják megindítani. A franciák ugyanis azt hiszik, hogy a Siegfried-vonal itteni része még nem készült el teljesen és itt az ellenállás is kisebb lesz. A luxemburgi nagyhercegség területén nagy az izgalom, mert attól tartanak, hogy a francia hadsereg a nagyhercegség területén átvonulva akarja a németeket megtámadni. A kormány rendeletére Sailant, Mondorf, Remucy és Schengen városokat kiürítették és aláaknázták azt a hidat, amely Luxemburgot Franciaországgal összeköti. A lap tudósító közli még, hogy az első vonalakban számos csapatok, főleg algéri mörök és szengeliak állanak. Ugyanitt tartózkodnak a brit repülők is.

„A HÁBORÚ HOSSZU LESZ” — EGY FASISZTA LAP SZERINT

A Lavoro Fascista megemlékezik azokról a rendkívüli erőfeszítésekről, amelyeket Mussolini fejtett ki a béke megmentése érdekében és megállapítja, hogy az angol birodalom hatalmas erővel igyekszik a német előretörtést megakadályozni. Ez nem más, mint Nagy-Britannia ismét politikájához való visszatérés, amelyet Franciaország önvédelmi célból támogat. Az erőfeszítések óriási méreteket öltenek és

a háború tartama rendkívül hosszú lesz.

Ezt a háborút a régi módszerekkel nem lehet befogni. Európában nemcsak két állam érdekéről van szó, mert hiszen itt van Olaszország is, amelynek fontos problémái vannak megoldásra.

MÉG MEG VAN A BÉKE LEHETŐSÉGE?

Az egyik olasz lap, a Giornale d'Italia Párisból keltezett jelentést közöl, hogy a francia nép most nem az 1914-évi lelkesedéssel, de nagy elszántsággal megy a háborúba. A lelkesedés külső képe hiányzik, de a franciák nem csüggednek és nem határozatlanok. Sokak lelkében még mindig él a remény, hogy még nem vesztett

Chamberlain távirata Daladierhez

Párisból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök táviratot intézett Daladier francia miniszterelnökhez, amelyben rámutatott azokra az erőfeszítésekre, amelyeket Anglia és Franciaország együttesen tettek a béke megmentése érdekében. Hangsúlyozta az angol kormányelnök, hogy

nézetek még eddig sôhasem kezdeményeztek igazságosabb ügyért háborút, mint éppen, amelyért ma Anglia és Franciaország harcol.

Azok az áldozatok azonban, amelyeket Anglia és Franciaország hoznak, — folytatja Chamberlain távirata, — nem lesz hiábavaló és az igazság győzelemre jut azzal az igazságtalansággal és brutalitással szemben, amelyért most Lengyelország szenved. Anglia és Franciaország azonban el vannak szánva arra, hogy testvériesen egyesülve küzdenek a végső győzelemig.

kezdesét. A lapok állásfoglalása arra az igazságra létkörre vezethető vissza, amelyek gyakran nyilvánultak a válság fellézésé óta. A lapok általában nem ringatják magukat ábrándokba és rámutatnak a most kezdődő feladatok nehézségeire. Nem titolják, hogy nagy áldozatok hozatalára kell felkészülni és kifejezre juttatják azt a véleményüket, hogy ezeket az áldozatokat az ország létje-keinek megvédésére kellett meghozni, mert ébb utóbb az ország léte forgott volna kockán.

Az elmúlt éjjel 650 ezer embert, jórészt a gyerekeket eltávolították Londonból. Hír szerint még 500 ezer embernek eltávolításra szükseges.

A Daily Express írja: A franciák hozzákelekedtek a munkához. Kiténő hadseregük, amely legszerte a világon és amelyet Weygand, Gamelin és Daladier létesítettek, nagy szeretettel harcba kezd. A franciák tudják, hogy küzdelmükkel nemcsak Franciaországot védelmezik, hanem a népek szabadságának becsületét. Bátor szívvvel egyesülve az angol hadsereggel, mint a demokrácia reménysége fogak küzdeni.

A Times a helyzettel foglalkozva ezeket írja: Nagy-Britannia nem a német nép elpusztítása miatt indítja meg a háborút. Ellenkezőleg, azt reméli, hogy a háborút következmenye lesz ennek a népnek a felszabadítása a nemzeti szociálista uralomtól. Azt is reméli, hogy ismét helyreáll a bizalom Anglia és Németország között, amely lehetetlenné vált Hitler politikája miatt. Az Athénia megtorpedozásával kapcsolatban a lap így ír: Az emberiség most ismét tudatára ébredhetett, hogy milyen értéke az a Németország által adott ígéreteknek.

el minden. A legtöbb ujság még mindig arról, hogy a békítés lehetősége még mindig meg van. Párisi hírek szerint Mussolini miniszterelnök még most is rendületlenül folytatja békítő munkáját. A legutóbbi hivatalos olasz jelentés arról szól, hogy a németek megígérték, hogy a versaillesi békeében állapította meg. Mussolini miniszterelnök szeptember 5-ére nemzetközi értekezlet összehívását akarta, hogy a versaillesi béke ezen felülvizsgálják. Bizonyosak vagyunk benne — írja a lap, — ha Európa államfői tanácskozásra ültek volna össze Mussolinival, a Duce megmentette volna Európát a háborútól.

NÉMETORSZÁG TISZTELNI FOGJA A SEMLEGESÉGET.

Berlinből jelentik: Negerle, a Berliner Erzenzeitung külpolitikai szerkesztője vezércikkében megállapítja, hogy a mostani összetűzésben olyan tekintélyes számú állam maradt semleges, hogy a világháborúhoz viszonyítva fordított helyzetről beszélhetnek. A világháborúban a semlegesség volt a kivétel és a háborúban a részvétel volt a szabály. Ezért ma a semleges államok sokkal kedvezőbb helyzetben vannak, mint akkor voltak. A semlegesek között több nagyhatalom is szerepel és ezért mennyiségig és minőségileg világpolitikai szempontból jelentős ez a semleges tömb és ezt mindenkinek tekintetben kell tartani. A semleges államok e tekintélyes tömbje egymagában kezesség arra, hogy biztosítva vannak a semleges népek a háború kiterjesztésével szemben és meg van a lehetőség arra, hogy megakadályozzák a népi többségének belevonását a mostani viszály. Németország, mint mindig, úgy most is lemond arról az igényről, hogy más népek nevében beszéljen. Németország nyíltan megnevezte a maga céljait.

VI. György király az alábbi táviratot intézte Lebrun francia köztársasági elnökhez:

Mindketten mély hittel vagyunk igazságos ügyünk iránt és meg vagyunk győződve, hogy közös erőfeszítéseink és áldozataink eredményel fognak jární épp úgy, mint egy negyedszaddal ezelőtt eredménnyel jártak és megsemmisítették az ellenség haderejét.

DIPLOMACIAI AKCIÓBAN A VATIKAN

Rómából jelentik: Maglione bíboros visszatért Castelgandolfóból, ahol állami kérdésekről tárgyalt a pápával, hogy folytassa nagyszabású diplomáciai tárgyalásait. A bíboros hétfőn fogadta Olaszország, Románia, Lengyelország, Anglia, Portugália és Spanyolország diplomáciai képviselőit. Időközben a francia-francia és angol követek felkeresték Monsnora Montinit, a szentszéki állam titkár helyettesét, akivel hosszabb megbeszélést folytattak

EMELTÉK AZ ADÓKAT NÉMETORSZÁGBAN

Berlinből érkezett jelentés szerint, a német kormány messzemenő gazdasági intézkedéseket fogantatott, hogy a háború által előállított terhekre fezetetet találjon. A kormány szükségrendeletet adott ki, amely

az összes városi és állami adókat 50 százalékkal emeli, ezenkívül kimondja, hogy az erre az évre esedékes adókat azonnal ki kell fizetni. A rendelet a közszükségleti cikkekre nagy illetéket vet ki. Így például a dohány és a szeszes italok, különösen pedig a sör után 20 százalékos fogyasztási illetéket állapít meg. Kétszázhuszonnégy más árucikk után 15 és 5 százalékos között váltakozó fogyasztási illetéket vetettek ki. A szükségrendelet a munkaidőt is szabályozza, még pedig oly módon, hogy a napi kötelező 12 órás munkaidőt 15 órára emeli fel.

A békére vonatkozólag pedig az arányosítást írja elő a rendelet.

KICSERÉLTÉK HOLLANDIÁBAN AZ ANGOL ÉS NÉMET NAGYKÖVETEKET

Keddre virradó éjjel előtt az oldensali holland állomásra befutott az a vonat, amelyen Coulongre berlini francia nagykövét s a nagykövetség személyzete utazott Páris felé. Ugyanezzel a vonattal utazik vissza Németországba a londoni német ügyvivő és személyzete. Henderson berlini angol nagykövét visszaérkezett Londonba.

A DNB jelenti, hogy a londoni német nagykövét, a nagykövetség 120 főnyi személyzetével együtt elhagyta az angol fővárost.

A nagykövetség tagjai holland hajón indultak útnak.

Az angol propagandaügyi minisztérium közli jelentésében, hogy Németország megtöltötte Henderson berlini angol nagykövetségnek, valamint a berlini angol nagykövetség tagjainak, hogy átlépjék a német-holland határt mindaddig,

amíg a londoni német nagykövetség tagjai nem kapták meg az engedélyt Anglia elhagyására. A holland kormány közvetítette a nagykövetek kicserélését, ami kedden meg is történt.

Coulongre nagykövét kedden este háromnegyed hat órakor érkezett Párisba és a külügyminisztériumba ment. Nyilatkozatot nem adott.

JUGOSZLÁVIA MINDENKIVEL JÓVISZONYBAN MARAD

Jugoszláviának jelenlegi magatartásával kapcsolatban a következő hivatalos jelentést adták ki:

A világban most lezajló súlyos események azt a kötelezettséget rójják a jugoszláv kormányra, hogy továbbra is hű maradjon ahhoz a politikához, amelyet a jugoszláv régenség bevezetése óta az utolsó esztendőben változatlanul folytatott és amely arra irányult, hogy gondosan ápolja a jóbarátságot minden nagyhatalommal és valamennyi szomszédjával fennálló jóviszonyt, továbbá, hogy semleges maradjon minden olyan viszályban, amely nem érinti Jugoszláviának sem függetlenségét, sem integritását.

„NEHÉZ A SEMLEGESEK HELYZETE ...”

Lipót belga király tegnap este rádióbeszédet mondott és hangsúlyozta, hogy amikor Belgium határainál a háború dúl, az ország biztonsága biztosítva van. Egy semleges ország helyzete igen nehéz, de a belga kormány sohasem szegte meg a szavát. A népek kötelessége, hogy teljes erejével támogassa a kormányt abban az elhatározásában, hogy az országtól távol tartsa a háború veszedelmét.

TOVÁBBI SEMLEGESSÉGEK

Buenos Ayresből jelentik: A minisztérium ki-mondotta Argentína semlegességét.

Teheránból írják, hogy a kormány elhatározta a köztársaság semlegességét.

EGYPTOMOT ELHAGYTA A NÉMETEK.

A Popolo di Roma az egyiptomi kormány hadüzenetéről a következőket jelenti: Egyiptom kormánya hétfőn megszakította Németországgal a diplomáciai kapcsolatokat és bejelentette, hogy ettől kezdve Egyiptom is hadállapotban van Németországgal. Az egyiptomi kormány elhatározásának hírére a kairói német lakosság nagyrésze elhagyta a várost. Keddre virradó éjszaka a kairói hatóságok több német lakásán házkutatást tartottak. A szuezi angol tengerészeti hatóságok szigorúan átkutatják a csatornán áthaladó hajókat.

DÉLAFRIKA MEGSZAKÍTOTTA NÉMETORSZÁGGAL A DIPLOMÁCIAI VISZONYT.

Fokvárosból jelentik: Nyolcvan szavazattal hatvanhét ellenében a délafrikai köztársaság jóváhagyta Smuts miniszterelnök javaslatát, a mely szerint Németországgal megszakítják az összeköttetést.

TOGO — FRANCIAORSZÁG MELLETT.

A Havas ügynökség jelenti Togóból: Arra a híre, hogy Franciaország háborúba lépett, a togói törzsek főnökei felkeresték a kormányzót és hűséget fogadtak Franciaországnak. A togóiak a francia fegyverek győzelme érdekében minden áldozatra hajlandók.

LEGUJABB

Az angol-francia gyarmatok csatlakozása a háborúhoz

A Stefani távirati ügynökség közli, hogy Mahatma Ghandi hosszabb tanácskozást folytatott India alkirályával. Megnem erősített hírek szerint

Ghandi legmesszebbmenő támogatását ajánlotta fel Angliának.

A Stefani olasz távirati ügynökség közli, hogy az angol kormány 25 millió fonsterlinggel járul hozzá

India védelmi eszközeinek kiegészítéséhez és korszerűsítéséhez.

Dickensen tábornokot kinevezték Kenya, Uganda, Kelet-Afrika, Nyassza, Rhodézia és Észak-Zanzibár egyesített hadseregének főparancsnokává.

Palesztinában zsidó véderő alakulat létesült. A véderő alakulatnak 18 évtől 50 éves korukig tagjai lesznek Palesztina zsidó lakosai. Arra szá-

mítanak, hogy a véderő 100.000 főből fog állni és kizárólag zsidó tisztek vezetése alá kerül.

Bár egyébként az angol hadsereg főparancsnoksága alá tartozik.

Az arabok ellenséges érzülettel fogadták a zsidó katonai alakulatok létesítését.

A Stefani távirati ügynökség jelenti, hogy Tanganyika kormányzója elrendelte, hogy az ott élő

valamennyi német állampolgárt internálni kell.

A francia fővárosból közlik, hogy Marokkó szultánja és Libán köztársaság elnöke elhatározták, hogy

országai szorososan együttműködnek Franciaországgal, hogy győzelmet arathasson Németország felett.

Francia csapatok három kilométerre behatoltak Németországba

Stockholmból jelentik: Megerősített jelentések szerint a francia csapatok három kilométernyi mélységben behatoltak Németország területére. A közlések szerint a Rajna-vidéken történt a francia be-

törés. Azt is közlik a lapok, hogy ismeretlen nemzetiségű repülőgépek bombát dobtak Esbief nevű dán városkára, ahol két ember súlyosan megsebesült.

Háromizben intéztek légitámadást Berlin ellen

Zürichből jelentik: Ideérkezett jelentés szerint hétfőn Berlin ellen légi támadást hajtottak végre. A támadók lengyel repülőek voltak, akiknek sikerült a határmenti német légvédelmi övezeten át-kerülni.

Újabb jelentések szerint Berlin ellen hétfőn három ízben történt légi támadás. Arra vonatkozólag, hogy milyen nemzetiségűek voltak mindhárom ízben a támadók, még hiányzanak.

Tilos tüntetni a moziban nemzetközi személyiségekről készült filmek vetítésénél

Bucurestiből jelentik: A rendőrvézerigazgatóság a belügyi államtitkárság rendelete értelmében közli, hogy a legszigorúbban tilos bármilyen érzelmi megnyilvánulás kifejezésre juttatása a mozgóképszínházakban vetítésre kerülő filmek megjelenő nemzetközi személyiségek láttára. Kihágás esetén az előadást nyomban félbeszakítják, — mint ahogy azt a filmszínházak igazgatóságával rendezetileg közölték. —

a helyiséget kiürítik és a bűnösöket letartóztatják.

Ilyen esetben a gépész nyomban félbeszakítja a film forgatását, a helyiséget megvilágítják, az ügyeletes rendőrtisztviselők pedig elrendelik a helyiség kiürítését és megkezdik az őrizetbevételeket. Hasonlóan kell tartózkodnia a közönségnek bármilyen tüntetéstől a többi nyilvános helyiségekben is.

S C A L A

Legközelebbi premierje! Kedden kerül bemutatóra az első németül beszélő

MICKEY ROONEY slágerfilm.

AZ ELSŐ BALLEPÉS
Charles COBURN
Herbert MUNDIN
Gale SONDERGAART
Rendezte: SAM WOOD

Ha el akarja felejteni gondjait, gondoskodjék idejében jegyéről. Szerdán délután 3 órakor a

B Á N A T O S U C C A

Tizenhat csendőr egy szerelmespár ellen

Trencsénteplicről írják: A trencsénteplici fürdőtelepen egy kincstári teherautó, amely csendőrökkel megrakodva robbant az egyik kisebb szálloda elé. A csendőrök — tizenhatan voltak! — legrágták a teherautóról, körülvették a szállodát, állták minden kijáratot és egy rendőrtisztviselő elegánsan állt az úriasszony társaságában bement a szállodába.

A csendőrök senkit sem engedtek a szállodába. Az emeletről kiáltás, butortologatás zaja hallatszott, egy ajtón dörömböltek, egy nő sikoltzott.

A „szenzáció” nézőközönsége már a legvéresebb eseményekre készítette elő idegeit, mikor a szálloda ajtajában megint feltűnt az elegáns úriasszony, most már egy szép fiatal lánnyal, aki keservesen sirt.

Az emeleten egy darabig még folyt a kiáltás és a dörömbölés, végül

recesgve-ropogva beszakadt egy ajtó,

a közönség már várta, hogy bekövetkezik a detektívregényekből ismert fordulat és revolver dörcen, azonban — a revolver nem dörcött.

Pár perc múlva a rendőrtiszt két szuronyos csendőr között fiatalember lépett ki a szállodából. A teherautóhoz kísérték, felrakták a csendőrök közé, a szálloda „blokkját” néhány hársány vezényszóval beszüntették, a fiatalembert, elszállították.

Az asszony a leánnyal bérautóba ült és elrobbant a kíváncsiak elől. Később kiderült, hogy egyhetes hajtóvadászat végső jelenete zajlott le a trencsénteplici szállodában.

Egy huszenhat éves pozsonyi banktisztviselő megismerkedett egy szokatlanul fejlett 15 éves úri lánnyal s el akarta venni feleségül.

A leány családja már az udvarást sem látta szivesen, a házassági engedélyt pedig természetesen megtagadta. A tisztviselő ezután megszöktette a leányt. A szöktetést bejelentették a rendőrségnek, de a leány édesanyja maga is utnak indult és egyéni nyomozást kezdett, hogy mielőbb visszaszerezze rossz utra tévedt leánykáját. Nagyszombatban találta meg a szökevények első nyomát, de már későn érkezett, tovább utaztak Pöstyén felé. Néhány napig ott tartózkodtak, mire a mama odaérkezett, már tovább szöktek. Több kisebb fürdőhelyen megálltak egy-egy napra, a mama mindenünnen elkésett. Végre Trencsénteplicre idejében megérkezett. Jelentkezett a csendőrségen, bejelentésére fészakas csendőrt mozgósítottak és küldötték a szállodához, ahol a fiatal pár lakott. A rajtaütés sikerült. A leányt hazavitte a mamája, a fiatalembert őrizetbe vették és eljárás indult ellene a fiatalkorú leány megszőkötése miatt.

Száztíz éves a borjusült és százzötven esztendő a jófajta husleves

Különleges célt tűzött ki maga elé néhány angol tudós az elmúlt esztendőben. Régen megszűnt cégek árjegyzékét kezdték gondosan vizsgálni, azután valóságos hajtóvadászatot rendeztek a múzeumok ellen. Mindenáron „kézzelfogható” bizonyítékokat igyekeztek szerezni; igazi, érintetlen konzerveket kerestek az élelmiszerek megőrzésének őskorából, hogy a tudós alaposságával szemügyre vegyék, vajjon milyen állapotban vannak ma ezek a matuzszálemi koru készítmények.

Ezt az őskort természetesen nem szabad tulajdonosainak gondolnunk, mert csak másfél évszázad óta ismeretesek a konzervek. 1795-ben tűzték ki az első pályázatot Franciaországban a hadsereg ellátásában használható és évekig eltartható élelmiszerek gyártására. Egy Appert nevű ember véggezte az első ilyen irányú kísérleteket. Vidéki házasságában hosszú hónapokon át főzött, gőzölt mindenféle húst, gyümölcsöt, zöldséget és tejet. Tíz esztendő telt el, amíg annyira jutott, hogy kis üzemből készített gyártmányait próbákban felajánlhatta a francia haditengerészetnek. A kísérletező teljes sikert aratott és 1809-ben neki ítéltek meg a pályadíjat, a 12.000 frankos nagydíjat.

A konzervnek veteránja azonban a hordozható leves, amely Cook kapitány 1772—75 évbeli földközi utján használt készletéből való. Maradt ebből a Whitehalli katonai múzeumban két darab, a melynek egyikét nagylekűen odaajándékozták a vizsgálat céljaira. Mikor felbontották a dobozt, üveges, enyvszerű, kökemény anyag került ki belőle. Hideg vízben azonban könnyedén feloldódtak a levesforrások és a további analízis kiderítette, hogy a fehérje és egyéb tápanyagok százzötven esztendő ellenére is megmaradtak. Cook leírása szerint ez a szilárd husleves igen jó orvosság volt. Beteg tengerészek számára borsólisztet keverten adagolták. A katonai múzeumnak egy másfajta konzervje

Parry-nak harmadik északi kutató utjáról maradt meg. Együtt került vizsgálatra két konzervdoboz. Az egyikben borjusült, a másikban pedig sárgarépa és husle volt. Elsőnek a száztízesztendő borjusült konzerv dobozát nyitották ki. A gázok olyan hatalmas nyomással tódultak ki a picit nyíláson, hogy meg sem tudták mérni a nyomást a meglepődött kutatók. A második meglepetés azonban ezután következett. A dedapáink korából ránkmaradt borjupeneze élnék rózsaszínű volt, akár a lazac husa. A levegőn azonban hamarosan szürkessé fakult. Megkóstolni persze nem merték a kutatók ezt a venerábilis eledelt, de patkányok és macskák minden káros következmény nélkül elfogyasztották. Ha már a kóstolásnál tartunk, megállapíthatjuk, hogy hetven éves konzervjével igen furcsán járt egy Taylor nevű orvos. Kórháza személyzete ugyanis felbontotta és elfogyasztotta a vizsgálat céljára kikészített konzerveket. Dicsőségére legyen mondva azonban a néhai gyárosnak, készítményei olyan kifogástalanok voltak, hogy semmi baja sem lett tőlük a torkoskodó ápolóknak. Százötven-kétszáz esztendőre tekinthet tehát vissza a konzervgyártás. A tudomány és a technika alaposan kihasználta az azóta elmúlt időt. Ma már minden eledelt lehet konzerválni, a legvártatásosabb bőségben. Sajnos, szűkös is lesz rá ebben ki tudja meddig tartó legújabb háborúban. A friss tehéntejből órák leforrása alatt süritett tej készült, a fűkőn díszlő hamvas barackok is ugy megrózik ízüket, mintha csak most szakították volna le azokat.

A konzervgyárak tehát feladataik magaslatán állanak. Így minden okunk meg van arra, hogy remegés nélkül vállaljuk a jövő évszázad előtt, talán még a maiaknál is szigorúbb kutatókat, hogyha majd egyszer szemügyre vesszük a mi konzervkészítményeinket 2039-ben.

(F.)

Minden fronton harcoló katonára tiszter annyi ipari munkás esik

Mi kell a népek háborújához? — Az ipari felkészültség döntő szerepe az új háborúban

Mig a mult katonája elsősorban és csupán csak harcos volt, addig a ma katonája mérnök, technikus, mechanikus is kell, hogy legyen. Mert a jövő háborúját főleg technikai előnyök döntik majd el. Minden korszerű hadsereg, minden vezérkari tényleg alakjára ráveti sötéten baljósító árnyékát a százkéményű gyár!

Mi a háború potenciálé? A felelet nem egyszerű. Egy nemzet ipari felszerelése, mezőgazdasága, csakugy mint ásványéreggazdasága, hadserege és tudományos felkészültsége, katonái és erkölcsi hagyományai mind tartozéka e fogalomnak. Eppen ez a százfűtés teszi, hogy nemzetek háború potenciáléját egymással összehasonlítani igen nehéz és az erre vonatkozó adatok csupán kellő óvatossággal fogadhatók el.

MINDEN KATONÁRA TIZENHÁROM IPARI MUNKÁS KELL

A modern háború problémái a lehető legbonyolultabbak. Alig másfél esztendeje, hogy a párisi technikai kutatások intézetének igazgatója André Labarthe, érdekes számításokat végzett a háborús ipar szempontjából. Megállapításai szerint

minden egyes kombattáns katonára, háború esetén, a defenzívában tíz, az offenzívánál tíz-három ipari munkás esik.

Levegőbe lőtt milliárdok

Az új háborúnak feltétlen lesznek — eddig kipróbálatlan — fegyverei, melyek, különösen a harcászati offenzívánál, löszermegtakarítást eredményeznek. Már az 1914—18. évi hádjárat adott kísérletű izelítő és tekintetben. Az utolsó világháborus hónapok tank-harcaira gondolok.

Az 1917. évi április 16-án megindult francia offenzíva alkalmával az 5. és 6. hadseregek 60.000 tonna löszert használtak el egyedü a tüzéségi előkészítés folyamán.

A legkorszerűbben felszerelt ipartelepek mellett 9000 munkóra kell egy vadászgép, 18.000 egy tüzérségi előkészítéséhez.

Olyan számok ezek, amelyeken mélyreható átgondozás nem eszközölhető. A világháború előtti viszonylagosan primitív hadiipara, mai szemmel nézve, a legegyszerűbb igények kielégítésére nem képes többé!

Hogy milyen átütő változáson ment keresztül 1914 óta a hadviselés egész technikája, talán lelkesebb a korszerű fegyverek tüzképessége bizonyítja. Tíz percen belül egy modern kézigépfegyver 30 géppuska 60 kg. löszert használ el. Ha zászlóaljaként csupán 12 nehéz és 32 könnyű gépfegyvert és egy gyalogsági mozsarat számítunk, úgy ez

tíz perc alatt háromtonnányi acélesőt jelent.

Tüzérségi előkészítésnél talán még szembezőkőbb a löszerszükséglet emelkedésének foka. A célzóképes, kegyes viszonylagos megbízhatatlansága, a modern háború tökéletes camouflagé-át folytatán, a célponttalhatatlansága 15.5 cm-es ágyunál egy iteg harcotelenné tételéhez 500—700 lövedéket kíván meg. A szám fordított arányban növekszik a kaliber csökkenésével. Például 7.5 cm-es ágyú, vagy tarack 10—850 lövedék elhasználásával képes csupán megfelelő erősségű drótkadályon támadáshoz szükséges rést vágni.

Az előtt anyag értéke 500 millió leinek felet meg.

Négy hónappal később, 1917 szeptember 20-án Verdun elleni támadás 350 millió értékű, 40.000 tonna anyagot igényelt. Ha már most tekintetbe vesszük a harcokosí felléptét, úgy e szempontból tankok sok viszonylatban éppen a tüzéségi előkészítést helyettesítik — igen lényegesen változásolt be a háború katonai, haditechnikai, gazdasági pénzügyi vonatkozásaiban. A világháború alatt a legkorszerűbb harcokosinak a francia Renault munkatkozott. Az antant hadvezetősége a háború utolsó évében

3000 darabot gyártatott belőlük, 6400 millió lei költséggel.

A hadjárat utolsó öt harcos hónapjában 440 tonna semmisült meg — alig 15 százalék.

Nem kétséges: az új háború a nemzeti ipari háború lesz. Ezért a nemzet, mely függetlenségét meg akarja óvni, iparosodását eléggé fel sem fozhatja.

HADIANYAGBÓL NEM LEHET ELEGET TARTALÉKOLNI

Az ipari felkészültség sorsdöntő lesz egy nemzet életében. Ez az oka, hogy a világ nagyhatalmai minden igyekezetükkel hatalmas hadianyagtartalékteremtésen fáradoznak; nem csupán kincstári raktárakban, de egész iparukon keresztül is. Még a összes nyersanyagokban oly gazdag USA is a területén nem található két hadianyagot, a cinket és a nikkelét gyűjti minden áron. Az amerikai ipart lehető legnagyobb kedvezmények eszközével batorítják ez anyagok behozatalára és feldolgozására, hogy így, háború esetén, e két vitális nyersanyagból megfelelő készlet álljon rendelkezésre. A német birodalom ugyanezen hadigazdálkodási politikát folytatja, midőn a legfontosabb nyersanyagokból óriási mennyiségű fél- és készgyártmányt állít elő.

Nimosen nemzet, mely hadianyagokból elég tartalékot képes gyűjteni.

A mostani háború tartalmát illetőleg számítások eszközölni — lehetetlenség! 1914-ben a frontokon csakugy, mint otthon, mindenki hitt a: „Mire a levelek lehullnak...” meséjében és 4 évszázad lett a végén belőle. Könnyen lehet, hogy a mostani háború is eltarthat még évekig, esetleg tovább is. Ezért a számításba vett nyersanyagszükséglet sok szorosát kell tartalékolnia minden egyes állammal — lehetőségeihez képest — ha el akarja kerülni hadiiparának, nem vért események folytán bekövetkezőt leáltat.

DANZIG ÉS A LENGYEL FOLYOSÓ A TÖRTÉNELEM SODRÁBAN

Danzig város, illetve legutóbb még mint állam, amely az európai háborút kirobbította, a történelem folyamán sűrűn volt háza nem is ilyen nagyarányú konfliktusoké. Volt lengyel és német tulajdon, voltak urai is, nehéz lenne megállapítani, hogy van rá elvitatlanul történelmi jogigényük a versaillesi békeszerződést megkötők, a győzelmes antant-államok politikájában is hallatszottak aggódalmaskodók, hogy az újjáteremtett Lengyelországnak nem a Visztula, hanem a Memel folyótól kellett volna kikötőt adni. Ugyezeknek volt igauk, bár nem lehet tudni, más rendezés folytán nem éppen a Memel ott volt ki az elégedetlenséget és envetkezeményeként a háborút. Erdemes rőstöriai visszapillantást vetni ennek az érés sok vihart megélt városnak a sor-

A „SZABAD VÁROS” SZÁZADAI

A történelmi rivalda-fény nem világította győzelmekkel a német birodalom nyugati határain lejátszódó, gyakran drámai gyákrabbban véres eseményeket, tény, hogy hula körül majdnem annyi harc tombolt, mint a mellett, sőt az uralmi változások az ebbi en még kavargóbbak a gyorsabb üteműek volulajdonképpen a lengyel folyosó már Szent magyar király idején Lengyelországhoz tarés a lengyel király: I. Boleszláv uralma alatt a német birodalom határai a korai közép- n. Kelet felé, azt mondhatnánk teljesen meg- ek a mostani sziléziai és poroszországi hatá- gyengítette a lengyel királyi hatalmat, ugy- 1135-ben III. Boleszláv lengyel király kény- vol a folyosó területét és Pomerániát német bírtoknak elismerni, sőt ezen túlmenően rő- őszakaszokra egész Lengyelország a német- császár fennhatóságát elismerte, bár a len- királyi ház uralma nem szűnt meg.

ami magát Danzig városát illeti, ennek első az ugnevezett pomerell (ez a lengyel folyo- nger felé eső része) vajdaság fejedelmei vol- agyhogy a városról szóló első feljegyzések sze- is a „korridor” és Danzig közötti perszonálunió ett. A tatárjárás következtében Lengyelország ősen elnépelenedett és ezzel egyidejűleg meg- dött a német bevándorlás. A bevándorlók olyan asági kiváltságoknak örvendtek, ami helyzetü- gyre erősítette, 1308-ban az akkor már kultu- és gazdasági fölényre hivatkozó német lovag- megszállta Danzigot és ettől kezdve jutott a adváros területére német elem. A lovagrend a mindössze 45 esztendeig tartott, mert ez- Danzig a Hansa szövetség tagja lett Vszont a el népközösség továbbra is Danzgnban ma- ughogy később ezeknek és a mindenki rendk- segtségével Danzig, mint Hansa város közjogi solatban állott Lengyelországgal és a lengyel na fennhatósága alá helyezte magát.

A XIII. és XIV. században Lengyelország tör- te ismét viharos fordulatokhoz érkezett: egy- a boroszlói herceg vsette a lengyel koronát, szter pedig a cseh király. 1343-ban Pomerániát rtelen volt az akkori lengyel király a német lo- endnek átengedni. A lengyel helyzet a Jagel- uralma alatt ismét megszilárdult és Lengyelor- újból terjeszkedni kezdett. A XV. század leg- sán háborúra került a sor lengyelek és a német grend között. Tannenbergnél a német lovagren- Lengyelország teljesen megsemmisítette. Ezek- a háborúknak volt következménye az első thorni, ad felszázaddal később a második thorni béke, agy rendelkezett, hogy egész Nyugat-Poroszor- z és az úgynevezett Ermeland (ez melyen bele- dik Kelet-Poroszországba: Danzig és Königsberg ott fekszik) Lengyelországhoz kerüljön.

TIZ EMBERŐLTÖN KERESZTÜL LENGYELORSZÁG NYUGATI HATÁRAI MEGFELELNEK A MAIAKNAK

Ettől az időponttól — 1466-tól kezdve — há- százhat, illetőleg háromszázhuszonkilenc esz- lón, tehát több mint három évszázadon keresztül a nygel terület pontosan megfelelt a német bíro- lomhoz való viszonylatban a mai helyzetnek. Az- a különbséggel, hogy Ermelandot Versailles sem- a vissza Lengyelországnak. Még Danzig szabad- os jellege is nagyjából és egészéből hasonlított

ahhoz, amit a versaillesi szerződés megszabott. Dan- zig — majdnem azt mondhatnánk Velencéhez ha- sonlóan — ebben a három évszázadban kereskede- lempolitikáját önállóan intéző város köztársaságnak volt nevezhető, amennyiben mindenáron valamilyen elnevezést keresünk akkori, jogilag nem teljesen kö- rülhatárolt, de gazdaságilag virágzó állapotára.

A belső politikai okokat most figyelmen kívül hagyva, a szabad Lengyelországot végül is a felosz- tására szövetkezett Poroszország és Oroszország ve- szejtették el. A porosz-orosz együttműködés Len- gyelország felosztásánál különös példája volt az el- lenséges barátkozásnak. Ausztria, amely nolens-vo- lens harmadik partner volt a szákmanynál, Porosz- országhoz hasonlóan azzal indokolta a felosztásban való részvételt, hogy meg akarta akadályozni Len- gyelország egészben való orosz kézre jutását.

Tény az, hogy az első felosztásnál, 1772-ben Poroszország elvágta a lengyel nép útját a tenger- től. Vszont a visztulai hajóút ekkor is megmaradt, mert bár a folyosó felső része Poroszországhoz ke- rült, Danzig városa megtartotta külön státusát és a visztulaparti megerősített Thorn városa sem ke- rült Poroszországhoz.

A második lengyel felosztásnál, 1793-ban ve- szett el az egész délporosz, poseni rész Lengyelor- szág számára éppen úgy, mint Danzig és Thorn városai.

NEMZETISÉGI VISZONYOK

Közel másfélszázados állami megsemmisülés után a versaillesi szerződés támasztotta fel Nyugat felé azokat a határokat, amelyeket Lengyelország 1466-tól 1772, illetve 1795-ig a magáénak monda- tott.

A versaillesi szerződés után Lengyelország la- kosainak száma kerekén 24 millió volt. Ebből a számból akkor öt százalékot tartottak, mint német nemzetiségűt nyilván. Az utolsó háborúelőtti meg- bízható német népszámlálás 1910-ben, amikor te- hát Posen és a korridor még német terület volt, három és félmillió lengyel nemzetiségű és 320 ezer kasub és más rokon szláv népiségű alattvalót mu- tatott ki.

A békeszerződések után, 1925-ben megtartott német népszámlálás szerint kerekén 850.000 lengyel élt a német birodalom területén.

Hozzávetőlegesen 1.300.000-re teszik azoknak a németeknek számát, akik a békeszerződések rendel- kézéseinek következtében 1919—1930 között Len- gyelországból a birodalomba visszavándoroltak.

A lengyel népszámlálások a most vitássá rett területeken a háború után a következőképpen tűn- tettek fel a németesség számarányát: Sziléziában (népszavazás lebonváltása után Lengyelországhoz került rész) 28,3 százalék, Pomerellen 18,8 százalék, Posen 16,7 százalék.

Posen területén 1919-ben a német népszámlálás szerint kerekén 1.280.000 lengyel élt. A háború utá- ni első lengyel népszámlálás több mint másfél mil- lió lengvelt mutatott ki. Összesen 43.000 négyzetkil- ométernyi területet csatoltak el Németországtól Lengyelországhoz a versaillesi békeszerződésben. Kivéve Danzig szabadváros területét, aminek jogi státusa is különböző volt a többi területektől, az el- illetve lengvel szempontból visszacsatolt részek, mint ebből a rövid felsorolásból is látható, nemzeti- ségileg erősen keverték voltak.

A nagyvezérkar 5. számú közleménye a katonai bevonulásokról

Bucurestiből jelentik: A nagyvezérkar a követ- kezőket közli:

Azok a tiszt-, altiszt- és legénységi állomány- beli egyének, akiknek valamelyik alább felsorolt jelzésű behívójuk van, nyomban kötelesek csapat- testiknél jelentkezni:

Sárga és piros szín: egy csillagos, tekintet nélkül arra, hogy milyen betűjelzésből álló pe- séttel van ellátva. Két csillagos AR1. AR2. AR3. AS1. AS2. AS3. AT1. AT2. AT3. AU1. AU2. AU3. AZ1. AZ2. AZ3. Három csillagos: AZ1. BZ1. CT1. DU1. DU2. DU3. Négy csilla- gos: AU1. AU2. AU3. AZ1. Öt csillaggal: CF2. PZ2. FA1. FU1. FU2. FU3. FR1. FSI. CL1. CL3.

A fentieknek a behívó parancsukban feltűnte- tett ezredekéknél kell jelentkezniük, függetlenül attól, hogy ebben az évben voltak-e már hadgyakorlaton,

vagy haladékat, vagy pedig felmentést kaptak a hadgyakorlat alól. Mindazokat, akik nem jelentke- nek a behívó parancsukban foglalt határidőn belül, a katonai törvénykönyv értelmében bíróság elé állítják.

A sajtó újból közli a május 8. törvénynek a be- hívott fizetésére vonatkozó intézkedéseit. Ennek ér- telmében a tartalékos tisztek a harminc napon túl nem terjedő hadgyakorlat esetében úgy hivatali fi- zetésüket, mint katonai fizetésüket kapják. Abban az esetben, ha a hadgyakorlatra való behívás har- minc napon túl terjed, a tartalékos tiszteknek jo- gukban áll akár polgári, akár pedig katonai fizeté- süket választani. A többi tisztviselő-behívottak pol- gári fizetésüket kapják.

Már csak 5 napig tart a Budapesti Őszi Vásár

Budapestről jelentik: Bármilyen sötét fel- hők tornyosulnak Kelet-Európa felett, Magyar- országon és a magyar fővárosban teljes a rend és a nyugalom. Ez a rend és ez a nyugalom tö- kéletesen tükröződik az augusztus 31-én meg- nyílt Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár teljes zavartalan forgalmán és látogatottságán. A vidék és főként Románia és Jugoszlávia aka- dály nélkül ontják a látogatókat, akik zavarta- lanul jönnek-mennek és olyan élénkséget ad- nak a vásárnak, hogy a városligeti Iparcsarnok és környéke állandóan szufolt a látogatóktól. A vásár rengeteg látványlójára persze a magyar fő- város közönségét is vonzza és megállapítható, hogy még ekkora sikere egyetlen Őszi Vásárnak sem volt, holott ez már a tizenötödik.

Ismeretes, hogy a magyar és a jugoszláv vasutak úgy jövet, mint menet 50—50 százalék a román vasutak pedig a visszaútra 50 százalék utazási kedvezményt engedélyeztek és hogy to- vábbá a vásár látogatói vizum nélkül léphetik át a magyar határt.

Ezek a jelentős kedvezmények mindvégig érvényben maradnak, még pedig Budapestre szeptember 11. napjának déli 12 órájáig, a visz- szaútra pedig szeptember 21-éig. A kedvezm- nyek igénybevételére jogosító utazási igazolvá- nyokat, amelyek minden tudnivalót részletesen

tartalmazznak, minden utazási és menetjegyiroda az utolsó percig árusítja és ilyet mindenki sze- rezhet magának.

CORSO mozi
csak 2 napig
Temesvároti utójára

ORGONAVIRÁGZÁS

JEANETTE MACDONALD
és
NELSON EDDY
100% németül beszélő
film. Melro Goldwin
híradó.

3 óraker 17.— leies helyárrakkal
A nők börtöne

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. **Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei** kézbesítéssel együtt

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Az egyéni bátorság a modern háborúban

A spanyol polgárháború előtt a francia katonai szakértők között hosszú vita folyt afelől, hogy a modern háborúban van-e még jelentősége az egyéni bátorságnak. A szakértők egyrésze azt vitatta, hogy a technikai felszerelés ma olyan fontossá vált, hogy háborúban a félny azé, aki minél több és hatásosabb technikai fegyvert tud az ellenfelével szembeállítani.

Az utolsó esztendő háború, de különösen a spanyol polgárháború bebizonyította, hogy nem elég a technikai félny és az anyaország védtelen lakosságának modern műszaki eszközökkel való védelme. A spanyol köztársasági csapatok hatalmas tanktámadásai például összeomlottak a támadást beáró nemzeti gyalogosok bátorságán. Bebizonyosodott, hogy egy egyszerű benzines üveg is megteszi a maga dolgát, ha a katona be meri várni a tankot és a benzines üveget használni tudja.

A sorozatos légitámadások nem vezettek azokra a messzenemő következményekre, amelyeket egyesek ehhez az új fegyverhez fűztek. Kiderült, hogy a háborút továbbra is a földi hadseregeknek kell eldönteni és ebben a harcban az egyéni bátorság döntő jelentősége van.

A modern háborúban a harctér teljesen üres. A régi háborúkban, ahol nagy tömegek vonultak fel, az egyéni bátorság és gyámság nem éreztet-hekte annyira a hatását, mert a tömegek mindenkit magukkal sodortak. A modern háború rengeteg tüzfegyverre azonban szétforgácsolja a zárt tömegeket, mert az embereket a terep kihatására kényteleníti.

A gyalogos éppen a harc legnehezebb óráiban, teljesen elhagyatra és önállóan cselekszik. Ha az egyes ember gyáva, akkor elveszett a csala, mert a parancsok a kritikus percekben nem érvényesülhet. Ha a tüzésiben egyedül harcoló katona bátor és kötelességtudó, akkor remény van a győzelemre. Nagy jelentősége van a hadvezér tehetségének, de semmit sem ér, ha a katonák bátorsága éppen akkor mondja fel a szolgálatot, amikor a legválságosabb a helyzet.

A modern háborúban az egyéni bátorságnak talán még nagyobb szerepe lesz, mint volt a világháborúban. A technikai felkészültség sokkal nagyobb, de éppen a modern gépekkel szemben csak a vilé katona állhatja meg a helyét.

Hazatért a luxemburgi herceg. Newyorkból jelentik: A luxemburgi nagyherceg az Amerikában és Kanadában tett látogatását meg szakította és egyik holland gőzörsre szállt fel, hogy visszatérjen Európába.

Korlátolt oldalszámban jelennek meg a bolgár lapok. Szófiából jelentik: Szerdától kezdve a bolgár lapok csak hat oldal terjedelemben jelenhetnek meg.

Sok kukorica van az országban. Bucurestiből jelentik: Dombrowschi tábornok közbenjárta a kőolaj gyárak kartelljánál, hogy tekintsenek el az ár-emelésről. A főpolgármesteren kívül a nemzetgazdasági minisztérium, mint ellenőrző közeg is közbe fog lépni a kartelléknél. A cukorközpont raktáraiban még 2400 vagon cukor vár eladásra. Az új kampany szeptember 10-én kezdődik és 16 ezer vagon cukor számára van répa termelve. Műtan az évi fogyasztás 10 ezer vagon, bőségesen marad felesleg.

Szeptember 6.
Szerda
Ida Zakariás

1817 szeptember 6-án született Kogalnicu Mihai, hírneves román író és államférfi. Nemcsak maga írt sokat, hanem felkarolta a fiatal román írónemzedéket. Számos szépirodalmi lapot alapított. Lapijaiban sok tehetséges írónak volt alkalma szárnyait bontogatni.

1859. szeptember 6-án született Vlahuta Alexandru, hírneves költő. Hat kötet verse és novellája jelent meg. Ezenkívül Dan című regényével is nagy sikert aratott.

1877. szeptember 6-án született Gyulafehérvárott Karácsony Benő író. Több kötet novellája és humoros írása tette ismeretű a név. Legnagyobb sikerét a Pjotruska című regénnyel érte el. Szindarabot is írt.

Uj munkabíróági törvény készül. Ralea munkügyi miniszter a szakmai bíráskodás tárgyában új törvénytervezetet készített. A javaslat a törvényalkészítő bizottság véleményezése alatt áll és a parlament legközelebbi ülészakájában kerül tárgyalásra a tervek szerint. Az is lehetséges azonban, hogy a javaslat parlamenti tárgyalás nélkül, mint rendeltörvény kerül kihirdetésre.

Földrengést észleltek Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Szeptember 5-én a bucurestii földrengéstjelző intézetben földrengést észleltek, amelynek központja 150 kilométernyire lehetett a fővárostól. A földrengés körülbelül 15 percig tartott. Három másodpercen át erősen lehetett érezni a földlökéseket.

Lengyel barátság mellett tüntetett Páris. Párisból jelentik: Lukaszewicz párisi lengyel nagykövet tegnap koszorút helyezett el az ismeretlen katona emlékművénél. Az ünnepélyes aktusnál nagyszámú közönség jelent meg, amely „Eljen Lengyelország!” kiáltással üdvözölte a nagykövetet, aki „Eljen Franciaország! Ejen a győzelem!” felkiáltással válaszolt.

Csodálatos autószerencsétlenség. Miánóból jelentik: Egy autobusz, amelyben Fiume város 30 alkalmazottja ült, Triest és Monfalcone között felborult és egy száz méter mély szakadékba zuhant. Az autobusz egy sziklán akadt fenn és csodával határos módon utasai csak megszembesültek.

Anglia visszarendelte pozsonyi konzulját. Pozsonyból jelentik: Az itteni brit konzult visszarendelték, mire a szlovák kormány utasítására a londoni szlovák konzul visszautazott Pozsonyba.

Amerika a hajók védelméért. Newyorkból jelentik: Edison, az Egyesült Államok tengerészeti államtitkára kijelentette az újságírók előtt, hogy most tanulmányozza vajon milyen módon lehetne megvédeni azokat a hajókat, amelyek az Egyesült Államok állampolgárai Európa különböző országaiban haza felé igyekeznek. Lehet, hogy megoldásképpen az Atlanti Óceánban hadihajókat sorakoztat fel az amerikai vizek védelmére. Ebben a kérdésben különben még a mai napon meghozzák a döntést.

A bucurestii Magyar Királyi Követség felszólítja a gépkocsitulajdonos Romániában állandó lakással bíró magyar honosokat, hogy saját érdekében mielőbb jelentsék be a követségnek (Bucuresti, Str. Gogu Cantacuzino 65) a következő adatokat: Név és keresztnév, útlevél száma, foglalkozás, lakás cím, a gépkocsi forgalmi száma, gyártmánya, típusa, és motorszáma.

Elitelt szélhámos. A temesvári rendőrség hetek előtt letartóztatta Stanciu Ion fiatalembert, aki pénzügyi felügyelőnek adta ki magát és kereskedelmi vállalatoktól kisebb-nagyobb pénzüsségeket csalt ki. A törvényszék szüneti tanácsa Stanciut hat hónapi fogságra ítélte.

A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának főtitkárjai

II. Carol király öfelsége aláírta a rendeltörvényt, amely a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának helytartósági és megyei főtitkárainak kinevezésére vonatkozik. Az értelmiség csoport részére Temes helytartóságban Iancu Alexandru temesvári ügyvéd, Temestorontálmegye részére Nemoianu Iosif dr. orvos, Aradmegye részére Radu Cornel dr. orvos, Krassó megye részére Teicu Ion dr. orvos, Hunyadmegye részére Suiaga Victor ügyvéd a főtitkár. A kereskedelmi és ipari csoportban Temes helytartóság részére Besa Cornel mérnök, a kereskedelmi és iparkamara alelnöke, Temestorontálmegye részére Nichici Traian, Aradmegye részére Trailescu Ion, Krassó megye részére Corneanu Petre, Hunyadmegye részére Miocu Romulus, Szörény megye részére Popescu Grigore a főtitkár. A mezőgazdasági csoportban a Temes helytartóság részére Rafiroiu Remus, Temestorontálmegye részére Nicolaevici Pavel temesvári ügyvéd, Aradmegye részére Adam Nicolae, Krassó megye részére Ciulei Emil, Szörény megye részére Boldoa Romulus karánsebesi határőrségi vagyonközelési elnök és Hunyadmegye részére Herlea Alexandru a főtitkár.

E L E K-pensio

BUDAPEST VIII., Rákóczi út 9. Tel. 121-10
pendantja VIII., Rákóczi út 30. Tel. 320-10

Központi fekvésű, kényelmes szobák, kitűnő ellátás, diés
Pensio 5 p-tól.

NOVENYI ÉLET VAN A MASON
Sliphner amerikai csillagász, aki Jelen Bloemfonteinben tartózkodik a Lamor-Russsey csillagvizsgálóban, a Mars bolygóról több mint 7000 fényképfévetelt készített. A bolygó megfigyelésének és fényképezésének rengeteg kedveztek a körülmények. Megfigyelték az amerikai tudóst megerősítették abban a meggyőződésében, hogy a Mars-on növényi élet van. Munkáját szeptember közepéig szándékozik folytatni. Sliphner kijelentette, hogy több helyen széles foltokat észlelt a bolygó felületén, amelyek nem maradtak egy helyben, hanem napkelte után napnyugtáig különböző irányba mozogtak. Azt hiszi, hogy ezek felhők emögásúkat a széláramlatok okozzák. Meggyőzte azt is, hogy a bolygó északi sarkát fedő hó tákaró kiterjedése is változott, ami személtékértelmező ingadozásával függ össze.

(—) **Zarándoklat Radnára.** A szeptember 6-án szokásos Kisasszony-napi gyalogos zarándoklat hatodikán indul városunkból Radnára. Az egyes városrészek zarándokai saját templomukban gyülekeznek szeptember hatodikán, szerdán reggel fél óra körül. Onnan körmenetben a Dóm-templomban gyülekeznek, ahol öt órakor szentmise lesz a zarándoklat szére. A zarándoklat, amelyet Fodor József, Katolikus Népszövetség Temesvár Egyházszele Központjának főtitkára vezet — szeptember 8-án kén érkezik vissza Temesvárra. Szeptember 8-án a vononat is indul a józsefvárosi pályaudvarra reggel négy órakor. A gyárvárosi állomáson 4 óra perckor áll meg a zarándoklat. Jegyek elvételben oda és vissza 100 lejért kaphatók: I. kerület Misszió kegytartáruzet, II. kerületben Jaszszentiván dívatáruzet, III. kerületben plébániahivatal, IV. kerületben Compas könyvkereskedés.

Bánsági földművesek az Astra kolosvári nagygyűlésén. Az Astra közművelődési gyűlés szeptember 9-én tartja évi nagygyűlését. Kolosvárott. A gyűlésen száz nemzeti vialébe felöltözött kisleitői és bilédi román fiatalok és leány is résztvesz, akik már elutaztak.

Módosították a mezőgazdasági kamara költségvetését. A mezőgazdasági kamara tenné Pavel Petru képviselő elnöke alatt ülést tartott, amelyen a kamara költségvetését módosították. A módosított költségvetés a földművelésügyi minisztérium jóváhagyása után lérvénybe.

(—) **Gátálján megalakult a nemzeti arda Gátálján** most tartotta alakuló közgyűlését a nemzeti nemzeti gárda. Az ünnepségen jelen volt Madancovici Nicolae ezredes, a Temes helytartóság és Ursu Ion kapitány, a megyei nemzeti gárda főparancsnoka. Raica Iellkés tábóri misét mondott majd beszédet intézett a nemzeti gárda új tiszhoz. Beszéltek ezután Baba Járásí főszoalabíri Ursu kapitány és Madancovici ezredes.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Berg Eva Margit, Weber Ernő, Dongó Irén Pihl, Schneider Károly Ferenc, Pravda Ion, Bojariu Ion, cea, Bálint Kálmán.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJLELI SZOLGÁLTATÁSA

Szerdán, szeptember 6-án a szolgálati beállítás a következő:

Az I. kerületben a Libertatii téren levő János K. gyógyszerár.

A II. kerületben a Traian téren levő E. K. gyógyszerár.

A III. kerületben a Miron Costin uccán levő Merker gyógyszerár.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és a központi Panajoth Ernő gyógyszerára állandó szolgálatot tart.

Mozi

MÚSOR:

SZERDA, SZEPTEMBER 6.

CAPITOL: Csók a tükör előtt (angol film)

APOLLO: Miss Raffles (angol film)

SCALA: Az első ballépés (német film)

CORSO: Orgonavirágzás (német film)

1939. szeptember 7.

(—) AUTÓ ÉS MOTORKERÉKPÁR TULAJDONOSOK FIGYELMÉBE. A temesvári rendőrség, hivatkozva a hetedik hadtest rendelkezésére, felhívja az autók és motorkerékpár tulajdonosokat, hogy szeptember 6-án, szerdán reggel 8 órakor kocsijaikkal, illetve motorkerékpárjaikkal a Vadászerdőben (II. Octavian Goga-sor) jelenjenek meg. A tulajdonosok hozzák magukkal összes aktáikat és a mozgósítási okmányokat. Ha a gépek el vannak rekvirálva, akkor a tulajdonos tartozik a rekvirálási bont, vagy a felvett jegyzőkönyvet bemutatni. Külföldön tartózkodó gépek tulajdonosai is tartoznak megjelenni összes okmányaikkal és igazoló irataikkal.

— Az uzoni gazdanap. Vasárnap hatalmas méretű gazdanap zajlott le a háromszékmezei Uzonban, amelyre messzi vidékekről sereglettek a székegy gazdák. Az EMGE vezetősége részéről Telegdy László ügyvezető alelnök, Mikó László kerületi felügyelő, Fodor Pál csiki, Benedek Pál és Rednik Endre háromszéki alkerületi felügyelők vettek részt. Telegdy László megnyitói beszédében Szász Pál dr., az EMGE országos elnökének üdvözlését és jókívánásait tolmácsolta, aki legnagyobb sajnálatára, más fontos elfoglaltsága miatt nem tudott megjelenni. A továbbiak során az EMGE célkitűzéseiről beszélt, különös tekintettel a háromszékmezei gazdák helyzetére. A gazdákat összetartásra, fegyelmzett egyöntetű magatartásra és érdekvédelmi szervezettel megerősítésére buzdított. Az általános helyesléssel fogadták megnyitói beszéd után Bodoli F. Mihály, a falu vezető gazdája, megkapó szavakkal fejezte ki a gazdák törhetetlen ragaszkodását és bizalmát az EMGE elnöksége iránt és megköszönte az ügyvezető alelnöknek, hogy eljött közelebb. Az egész háromszékmezei gazdatársadalom. — mondotta — fenntartás nélkül követi Szász Pál dr.-t, a magyar gazdatársadalom vezetőjét. Mikó László kerületi felügyelő rendkívül figyelemreméltó beszédében ismertette a gazdakörök szerepét. Fodor Pál szakelőadását nagy érdeklődéssel hallgatták. Az előadások elhangzása után az EMGE ügyvezető alelnöke felszólította a gazdákat, hogy ismerjék helyzetüket és adják elő kívánásaikat. Szász Tibor bírkfalvi elkészítve javasolta, hogy az EMGE elnöke legyen tolmácsolója a fiatal papi kar ama kívánásának, hogy ne csak a tanítókat vonják be a gazdasági munkába, hanem helyezzenek súlyt a papok gazdasági kiképzésére is. Mikó László ígéretet tett, hogy a javaslatot — ami régi elgondolás, — a vezetőség elé terjeszti.

(—) Elütött leány. Kovács Mária 18 éves leány, az Eroilor dela Tisa-körút 95. szám alatti lakásán köszödaoldatot ivott. A mentők kórházba szállították. Állapota életveszélyes.

(—) Szombaton tanév kezdete. Az iskolai hatóságok intézkedése folytán az idei tanév szombaton, szeptember 9-én kezdődik. Az egyes iskolák tanszemélyzete ma ül össze előkészítő értekezletre.

(—) Halálozások. Meghaltak: Müller Sarolta nyolcvanegy éves, Lőrincz Etelka, született Adler, ötvennégy éves, Kaurek Antonia született Gswinkler, ötvennégy éves, Menzer Bernát hatvankilenc éves kereskedő, Joanovits Juliánna, született Kardos, kilencvenkét éves.

(—) A tanonciskolák új igazgatója. A temesvári tanonciskolák új igazgatójává Teaha Pomplilit nevezték ki. Botze Gheorghe munkügyi vezérfelügyelő tegnap iktatta állásába az új igazgatót.

(—) Józseffelvált. A leegétt Józseffelva újjáépítésére S-né Szent Antal nevében 100, egy másik olvasónk ugyancsak Szent Antal nevében 100 és N. N. 30 lelt adományozott. Gyűjtésünk máig 66.486 lei. A gyűjtést folytatjuk és minden adományt nyugtáznak.

— Leányok — asszonyok! Ingyenes háztartási és gazdasági kiképzést nyerhetnek az EMGE vezetése alatt rendezett hathetes női háztartási és gazdasági vándortanfolyamokon. Tanfolyamot mindazokban a községekben rendez az EMGE, melyekben a községi gazdakör az alábbi előfeltételeket biztosítja: 1. a résztvevő növendékek létszámának megfelelő tantermi helyiséget kell berendezéssel, konyhát-kamarát. 2. A tanárnők részére bútorozott szobát és mindezeknek a helyiségeknek szükséges szerinti fűtést és világítást. Ezenkívül gondoskodik 24—30 jelentkező összeírásáról. A résztvevők az általuk főzött és elfogyasztott ételek nyersanyagainak megtérítéséül az egész tanfolyam tartamára 500 leit fizetnek. A tanfolyamok résztvevői az összes háztartási és varrási munkákat — a felsőruhák kivételével — gyakorlatilag sajátítják el, míg a női hivatás körébe tartozó, állattenyésztési, kertészeti, baromfitenyésztési, csecsemőpolási és gyermeknevelési szakismeretek köréből elméleti kiképzést nyernek. A tanfolyamra vonatkozólag részletes felvilágosítást ad az EMGE, Kolozsvár, Regál-ucca 16.

(—) Tolvajlás a pályaudvaron. A pályaudvari rendőrség letartóztatta Wagner Antal fiatallembert, aki Tiobata Stefan hadgyakorlatra bevonuló katonától százötven leit lopott.

— A kórházfenntartó bizottság ülése. A temesvári kórházfenntartó bizottság tegnap délelőtt Tieran Emil dr. főpolgármester elnöke alatt ülést tartott. Résztvettek az ülésen Melitici Alexandru dr. közegészségügyi vezérfelügyelő, az állami kórházak igazgató főorvosa, Todan Iosif dr. helyettes tisztifőorvos, Plesa dr. vármegyei főorvos, Heim Ernő dr. népjóléti tanácsnok, Ciurceu Vasile főmőrnök, Stefan Cornel törvényeszkői főirodaigazgató a Vörös Kereszt megbízásából és Rodna Maria jegyzőkönyv vezető. A bizottság megtárgyalta a kétféle millió leies költségvetést, majd elhatározta, hogy a gyárvarosi szőlőkben artézi kutat furat. Egy másik kutat a város olyan területen létesítenek, ahol a városi vízmű egyelőre nem csinálhat kutat.

(—) Ma reggel indultak a máriaradnai zarándokok. A Mária-Radnára zarándokló temesvári búcsúsok ma reggel öt órakor a székesgyházban misét hallgattak és aztán elindultak a kegyhely felé, ahová esütörtökön este érkeznek meg. A gyalogos búcsúsokat Fodor József központi pap vezeti.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban a következő párok kötötték házasságot: Minda Petru tisztviselő és Weiler Erzsébet, Boldovits Sándor tisztviselő és Althammer Gizella, Mihailovics Dragisa és Elias Katalin, Iancu Ilie és Kosp Mária, Gruber Károly és Hegedűs Emma, Szerdics György és Müller Katalin, Schwarzbarger Antal és Szerbovics Polyxena, Szekeres István és Ilana Flora, Bratianu Aurelian és Hertila Eugenia.

(—) Orvosi hír. Dr. Freund József sebész ismét rendel szanatóriumában, délelőtt 10—12-ig délután 5—6-ig. I. Bulevard Regina Maria 12. Telefon 21—12.

(—) Október 9-én lép életbe a téli menetrend. A vasúti téli menetrendje október 9-én lép életbe. A temesvári kerületi vasútigazgatóság menetrendi előadói a napokban tartanak Bucurestiben, ahol a vezérigazgatóság résztvesznek a téli menetrendre vonatkozó értekezleten. A Bánság vasúti forgalmában a téli menetrend nem hoz lényegese változásokat. A vonatok indulása és érkezése körülbelül ugyanaz marad. Egyes kisebb vonalokon csökkennek a vonatok számát.

Igy kezdődött...

A berlini angol követ utolsó látogatása.

Neve mindesetre bekerül a történelembe. A múlt hét azzal kezdődött, hogy vasárnap hajnalban Londonban termett — Hitler kancellár üzenetével. Ennek a hétnek vasárnap reggelén utimutatót adott át. Egy héttig mindenki azt leste, merre van Henderson berlini angol nagykövet. Ezalatt a hét alatt négyszer repülte át az Óceánt, de egyelőre titok zárja az üzenetek tartalmát, amelyeket magával vitt. Beszélt Berlinben, beszélt Londonban. Szemfélt szembe állott Chamberlannel és Hitlerrel, amikor ezek előtte a múlt hét kritikus óráiban álláspontjaikat fejtegették, ő volt a béke híja és amíg millió és millió ember előtt rejtély volt az, ami a berlini kancellári palotában, vagy a londoni Foreign Officeben történik; ő mindent tudott. Kétségtől és várakozásoktól gyötört napjainkban ő volt az, aki mindig meg tudta volna mondani, hogy közeledtünk, vagy távolodtunk a háborútól.

Nagy-Britannia berlini nagykövete ma egy holland városban várja a követséget, hogy Londonba menjen velük. Dolgukat elvégezték. Ki tudja, mikor teszi meg egy angol követ az utat visszafelé: Londonból Berlinbe. The Hon. Sir Neville Meyrick Hendersonnal Berlin együttáll legelgánsabb emberét vesztette el. Londonban az ilyen férfialakra, mint Henderson, azt mondják: „perfect tailors' figure”, magyarul „az úriszabók álma”. Magas, karcsú, szűk csípővel és hatalmas széles vállal. Az aglegyenek eléggé ritka típusából való. Gomblyukában öröklék vépiros székfű, amelyet kezdetben Berlinben kissé idegenül fogadtak. Az utóbbi hetekben azonban már ott is megbarátkoztak az efafta virággal. Különb Henderson gomblyukában a székfű éppen oly népszerű lett Berlinben, mint Londonban Chamberlain esernyője.

Elsősorban fellépésének köszönhet, hogy a brit nagykövetség élére került. Előzőleg Belgrádban volt, ahol charmeur modorával nagy sikereket ért el. Nemcsak a vezető jugoszláv politikusokkal, hanem néhai Sándor királlyal is bizalmas viszonyba került és ezáltal a politikai dolgokat is könnyebben keresztülvitte. Nem volt nap, hogy Sándor király és Henderson ne bridszesztek volna egymással. Berlini nagykövetté való kinevezésénél ez a szempont volt a döntő. Sir Eric Phipps túlmerev és kímért diplomata volt ahhoz, hogy a hasonlóan merev nemzeti szocialista vezetők közelébe juthatott volna. Remélték, hogy Henderson kinevezésével a jég megtörik és melegebb kapcsolat létesül az Empire és a Birodalom között. Ma tudjuk, hogy ez menyire nem sikerült, de ebben már nem Henderson a hibás. Tény az, hogy személyes kapcsolatát ki tudta mélyíteni, de a külső körülmények mindig elgáncsolták azt, hogy a két nagyhatalom közötti bizalom helyreálljon. Henderson Göring tábornaggal valóságos baráti viszonyt létesített, Hitler is az összes külföldi diplomaták közül őt kedvelte legjobban... de mindez nem tudta felmelegíteni a két ország közötti, egyre hidegebb viszonyt. Végül Henderson számára kinossa vált a berlini szerep, felajánlotta lord Halifaxnak felváltását, ami főleg azért állott volna be, mert az angol ellenzék németbarátnak tartotta, bizalmatlan volt hozzá. Holott Henderson nem volt németbarát, egyszerűen az elragadó ember volt, akit mindenki megszeretett.

Helyén maradt mégis. Gyenge diplomáciai, de annál nagyobb társasági sikerekkel. Fesztett, fekete bajszán játszógotott monoklijával — és ez a gestus éppen olyan ismertté vált Berlin előkelő köreiben, mint feltűnő ruházódása. Divatot teremtett azzal, hogy télen piros, nyáron fehér pullowert viselt. Az angol nagykövetség egyik fogadestjén azzal tűnt fel, hogy a hóféhér pullowherhez gehrockot és esikos nadrágot viselt. Értett a mondani élethez. A reggelt nagy tiertarteni sétával kezdte, pont délebben a Wanseen golfosztott. A brit követségre este-felé tért be és sokszor csak éjjel hagyta el a széles, ósdi íróasztalt. Tudott dolgozni is, persze angol módra: hogy a testi tréning rövideget ne szenvedjen ezáltal.

Elegáns, magas alakját vasárnap reggel látta utóljára a berlini nép. Nyugodtan, felindulás nélkül jött ki a kancellári palota kapuján. Korai, nem comme il faut időben történt, különös látogatás volt! Ki hitte volna, hogy ez a szerep az elragadóan kedves Neville Hendersonra esik.

Többet nem tért vissza oda. Tizenegy óra után egy fiatal követségi tisztviselő szaladt be a kapun. Sir Neville Henderson küldte. Az útleveleért.

Cáfolják, hogy Magyarországon ostromállapot van

Budapestről jelentik: Az United Press kiülföldön azt a hírt terjesztette, hogy Magyarországon ostromállapotot léptettek életbe. Ezt a hírt illetékes helyen a legerélyesebben cáfolfolják.

Minisztertanácsi jelentés a kisebbségek helyzetéről

A hétfői román minisztertanácsról jelentést adtak ki, amely megállapítja, hogy az országban nyugalom uralkodik és a nemzeti egység tökéletes.

A kisebbségek helyzete lényegesen javult, amit

meghívottaik köszönete is bizonyít.

A kormány orvosolta a kisebbségi egyházi- és iskolaiügyi sérelmeit.

Kiméletlen harcot indít a város az élelmiszerekkel való üzérkedés ellen

Tieran Emil dr. főpolgármester ellenőrizteti a piacokat

Tieran Emil dr. főpolgármester kijelentette, hogy a háborús bonyodalmakkal kapcsolatban a város a legkérelmezhetőbb harcot indítja meg az élelmiszerekkel és a legszükségesebb cikkekkel való üzérkedés ellen. Evégből

állandóan szigorúan ellenőrizteti úgy a piacokat, mint pedig a kereskedéseket.

Felhívja a város közönségét, hogy a tapasztalt árdragítási esetekről azonnal tegyen jelentést akár a piac, akár az állami rendőrségnek. Az árdragításon kívül szigorúan büntetik azokat is, akik élelmiszere-

ket felhalmoznak és a rendes szükségletükön felül vásárolnak, mivel ez az eljárás is alkalmas az árak felhajtására. Ugyancsak példás büntetésben részesülnek azok a kereskedők és árusok is,

akik árúkézséleteket elrejtik, hogy azokat azután felemelt áron eladhassák.

A város ármegállapító bizottsága ma ülést tart és megállapítja a szeptemberi maximális árakat. Ezeknek az áraknak túllépése szigorú büntetés mellett tilos.

= KÖZGAZDASÁG =

Kimélttel kell eljárni a mezőgazdasági adók behajtásánál

Ismeretelni fogják a gazdákkal a buzaértékesítés körül hozott áldozatokat

Calinescu Armand miniszterelnök legutóbb körlevélben intézett az összes megyei prefektusokhoz annak érdekében, hogy a lehető legalaposabban vizsgálják meg a gazdák helyzetét és haladéktalan intézkedéseket fogantartsanak annak érdekében, hogy a földművesek helyzete kielégítő legyen. A körlevélben a miniszterelnök közli, hogy értesülése szerint az ország egyes vidékein tulhajtott mértékben hajtják be a mezőgazdasági adót, másrészt pedig nem folyósítják idejében a buzaértékesítéssel kapcsolatos összegeket. A miniszterelnök utasította a prefektusokat, hogy ezzel kapcsolatban alaposan vizsgálják meg a helyzetet és haladéktalanul gondoskodjanak arról, hogy a földadók behajtása a gazdálkodók fizetési képességének arányában történjen. A buzaértékesítéssel kapcsolatban a megyefőnökök azt az utasítást kapták, hogy táviratilag haladéktalanul jelentenek bármilyen nehézséget, amely a buza értékesítése körül felmerül, ugyanakkor pedig gondoskodjanak róla, hogy a községházakon kifüggesztek azokat a plakátokat, amelyekből kitűnik, hogy a kormány kétféle módra állította a buzaértékesítés céljaira és hogy míg a külföldön 25 ezer lei a buza vagononkénti ára, nálunk a buza árát 42 ezer leiben állapították meg.

A textilhulladékok forgalmi adója

Megállapítást nyert, hogy egyes nyertermékek kereskedők a rongyhulladékokról szóló számlákban nem vezetik be a rongy minőségét, hanem azt a készáru, amelynek az áru hulladéka. Ilyen módon rendszeresen kivonják maguk a forgalmi adó fizetése alól, holott a forgalmi adó kedvezmény csak a gyapot- és selyemrongyokra vonatkozik. Minden hulladék, amely gyapjú feldolgozásánál, vagy gyapjúárúból áll elő, 17,75% forgalmi és 5,9 százalékos repülőtér adó alá esik. Ezzel szemben a pamut és selyemhulladék forgalmi adója 4 lei kg-ként, amihez 1,40 lei repülőtér adó járul. A műselyem hulladék forgalmi adója kg-ként 36 lei és 12 lei repülőtér adó, függetlenül a 2 százalékos repülőtér adótól. A jövőben tehát a minőséget a fenti megkülönböztetés szerint kell a számlákban feltüntetni.

— Bucurestii tőzsde, Bucurestiből jelentik: A tőzsdén tegnapi árfolyamesések történtek. Valamennyi értékpapír árfolyama csökkent. A devizapiacra semmiféle üzletkötések nem jöttek létre, mert az export szünetel. A dollár árfolyama 305 volt.

— Kintinó a francia buza-termés. Párisból jelentik: Franciaországban a buza-termés 18 millió métermagával volt nagyobb a normálisnál és a jelenlegi eredmény biztosítja a fogyasztás szükségleteit. A cukortermelést egy milliárd kilóval emelik.

— 630 ezer tonna petróleumot vásárolt Romániában hat hónap alatt Németország. Hivatalos adatok szerint az idei esztendő első felében Románia 2,231 ezer tonna petróleumterméket exportált, melyek értéke 5 milliárd 88 millió leire rogtott. A petróleumkivétel legnagyobb hányadát: 650 ezer tonnát Németország vásárolta meg, utána következnek sorrendben Anglia 343 ezer tonnával és Olaszország 330 ezer tonnával.

— NEM FOGADHATJAK EL A PENZÜGYIGAZGATÓSÁGOK ADÓFIZETÉS FEJÉBEN A REKVIZITÁSI JEGYEKET. Pénzügyminiszteri rendeletet küldtek ki a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyek értelmében az állami adóhivatalok nem fogadhatják el adófizetés fejében a katonaság által kiállított rekvizitási jegyeket. A katonai hatóságok, mint ismeretes, több helyen is lefoglalták különböző anyagokat a azok ellenértékéről bonokat adtak. A pénzügyminisztérium felszólítja az érdekeltet, hogy a bonok beváltása végett, forduljanak a katonai hatóságokhoz, amelyek megfelelő alappal rendelkeznek erre.

— Drágult a növényolaj. A növényolaj árát a központi eladási iroda 1,60 lejre emelte literenként. A fogyasztók körében az áremelés visszatetszést keltett, mert az olaj-kartell belföldi nyersanyagokkal dolgozik és nem indokolt az áremelés akkor, amikor jórészt külföldi nyersanyagokkal dolgozó kartelek is tartozkodnak a drágítástól.

(=) PIACI ÁRAK. Az élelmiszerárak tegnap Temesvárott a következők voltak: marhahús 18—25, sertés 26—35, haj 34, zsír 48, szalonna 30—52, füstölt disznóhús 30—52, hurkanemű 26—52, töpörtű 25, sonka 60—100, szákmű 52—200, vaj 70—90, juhtúró 28—40, burgonya 3—4, zöldbab 10—12, száraz bab 10—13, lencse 12, paradicsom 250, hagyma 3, alma 4—8, őszibarack 30, körte 4—16, szilva 3—4, ringló 4, szőlő 4—10 lei kilónként, liba 120—200, tyúk 30—90, kacska 90—120 lei párja, tojás 1,20—1,50 lei darabja.

(=) A BÁNSÁGI GABONAPIAC HELYZETE napok óta üzletlenné és az árakban nagyobb változás nem észlelhető. A piaci árak a következők: Búza 75 kilós 420 lei, tengeri 440 lei, korpa 320 lei, új zab 400 lei, új takarmányárpa 350 lei, tavaszi árpa 430 lei, muharmag 400 lei, tökmag 950 lei, káposztarepce 850 lei, lencse 600—700 lei százkilónként.

— Negyvenöt ezer vagon búzát vásárolt a Szovjetek Intézet. A Nemzeti Szövetkezeti Intézet szeptember 1-ig 45 ezer vagon búzát vásárolt. Az értékesítés ütemét fokozni fogják.

— AZ AUGUSZTUSI INDEX-SZÁM 40,05, tehát 0,03-mal több, mint a júliusi. Élelmiszerárak indexe 37,11 (emelkedés) ruházat 45,66, égyebek 39,20. Ezeknek középaránya adja a fenti indexszámot, amely az a szám, amennyivel az árak 1916. augusztus 1. óta emelkedtek.

— A paraszthalmok szigorú ellenőrzése. A pénzügyminisztérium megállapította, hogy a paraszthalmok forgalmi adójának fizetése körül visszaélések történtek. A megállapítás szerint egyes kereskedelmi malmoknak falusi malmuk is van és ezeknek öröleményeit a kereskedelmi malmon keresztül értékesítik a forgalmi adó kifizetése nélkül. Mivel ebben a rendszerben a minisztérium kijátszási szándékot lát, azért elrendelte, hogy az ilyen esetekben a paraszthalmoknál is be kell szedni a forgalmi adót még akkor is, ha azok a kereskedelmi malomtól kerítéssel, vagy más módon el vannak választva.

Amikor a Cseka hóhérisja halálra ítelt tisztet ajándékoz a holland követnek

Londonból írják: A londoni könyvpiac legújabb szenzációja William J. Oudendyk holland diploma emlékirata, amelynek sokatmondó címe: A diplomácia utjai és mellékutjai.

William J. Oudendyk nemrégiben vonult nyugalmába. Diplomáciai pályáját a Távolkeleten kezdte a világháború alatt kintinó bátorságával és elszántságával, amikor igyekezett megmenteni életüket és értékeiket a pusztulástól, William J. Oudendyk nemcsak hazája érdekeit védte, hanem mindazok védelmében eljár, akik a nemzetiségre való tekintet nélkül belesodródtak a történelmi vihar pusztító örvényébe. Különösen kimagasló munkát végzett a bolsevik Oroszországban, ahová 1917-ben került és minden befolyását latbavetette, hogy a forradalom oktalanságait megakadályozza.

DIPLOMATA A TÁVOLKELETEN

William J. Oudendyk 19 éves volt, amikor kineveztek a pekingi holland követség ügyvivőjéül. Mint most emlékirataiban megírja, Kinában eleinte igen egyedül érezte magát és kizárta a honvágy. Szinte félve járt a pekingi követségi palotában. Angol diplomata-kollégái vették pártfogásukba és néhány hét múlva kedvence lett a diplomáciai köröknek, ahol a „kis Oudendyk” néven becézték.

Amikor a bokszerlázadás kitört, ő éppen szabadságon volt és így nem tartózkodott Pekingben, amikor a követségeket megostromolták. A bokszerlázadás első híre visszasietett állomáshelyére, de csak Sanghájig jutott el. A bokszerlázadás leverése után térhetett csak vissza Pekingbe, ahol a követségeket lerombolva találta és az európai kolónia teljesen demoralizálódott a szörnyű események hatása alatt.

Pekingből Szentpétervárra, majd innen rövid idő múlva Teheránba neveztek ki holland követnek. Megírja, hogyan sértette meg Oroszország az angol-országi paktumot Perszia rovására. Teheránban felelősségteljes volt egy angol hölgyet, 1917-ben ismét Oroszországba helyezték át, ahol alkalma volt végigélni a forradalom szörnyűségeit. Emlékirataiban első sorban forradalmi élményei révén keltenek feltűnést. Emlékirataiban nem dicsekszik azzal, hogy rengeteg külföldi polgár életét mentette meg. Ez a bátor, szerény holland diploma semmitől és senkitől nem félt és elment az oroszlagbarlangba, a Cseka hivatalába is és védelmei érdekében személyesen interveniált Ouiritskynél, a forradalom vér-

— Gyengének mutatkozik a bánási szőlőtermés. Az idei bő szüveltermés mellett a bánási gazdák a szőlőtermés miatt is súlyos helyzetbe jutottak, holott Temestartomány öt megyéjének idejei termés nem éri el a várakozást. Az idén nehezen ér a szőlő és gyenge minőségű, így előreláthatóan a termés képes majd felvenni a versenyt a távolabbi vidékekkel. Kivételt az aradhegyaljai vidék képez, amelynek termés most is kiváló minőségű, az értékesítést pedig már éveken előzött megszervezték a gazdák. Ezzel szemben Temes-, Hunyad-, Krassó- és Szörény megye termés — az eddig beérkezett jelek szerint — gyengének ígérkezik. A termés miatt a tavalyinál is súlyosabb helyzetbe kerültek a vidékek, a munkaeöbéré, az állami adók és illetékek, a szállítási és kezelési költségek egyaránt emelkedtek, ezzel szemben a bor ára előreláthatóan még alacsonyabb lesz, mint tavaly. A bánási termés nagyobb része egyáltalán nem rendelkezik tőkével és ezért már a beérés előtt igyekeznek szüretelni, ami eleve árt a bor minőségének. A tavalyi bor alig kelt el 3—8 leies áron és ha az idén ez a híhetlenül alacsony árak még jobban lemorzsolódnak, akkor a termelők helyzete tarthatatlanná válik.

— Szünetel az állatexport. A nemzetközi helyzet természetesen súlyos nehézségeket idézett elő, alig újabb megindult állatkivitel terén is. Az exportörök ugyanis nem merik megkockáztatni a kivitelért és ezért már napok óta szünetel Arad megyéből a cseh és morva protektorátus területére irányuló állatkivitel. Ugyancsak az óvatosság jellemző a többi szakterületen is. Az aradi szállítóállomásokhoz több regáti cég részéről utasítás érkezett, hogy az exportra feladott, de az országból még nem ment szállítmányokat tartsák vissza. Vonatok az elsősorban az Angliába irányuló szállítmányokra, amelyek eddig Németországon át mentek Angliába, most a feladók azonban a bizonytalan helyzetre való tekintettel a továbbszállást egyelőre nem akarták megkockáztatni. Az említett cégek utasítása alapján az aradi, valamint a kürtösi állomáson a szállítócégek több vagont szállítmányokat tartottak ideiglenesen vissza, amelyek között az októberből Angliába indított ló- és marhaszállítmányok is szerepelnek.

biránál, akik a kivégzésekre a parancsokat kiadták. Megírja, hogy Ouiritsky előtt nyíltan kifejtett nézeteket a demokratikus politikai rendszer előnyéről. Erről a drámai vitaközépről így emlékszik meg:

AZ OROSZLANBARLANGBAN...

— Hallgatóságom szinte lenyűgözve, a legnagyobb érdeklődéssel figyelte szavaimat. Ez a nagy érdeklődés rendkívüli mértékben bosszantotta Ouiritskyt, aki felugrott helyéről és a szó szoros értelmében kikergette a szobában tartózkodó embereket és bevágta utánuk az ajtót. Azután ismét elfoglalta helyét és miközben tele szájjal káposztát majszolt hadarva kezdett beszélni. Elmondotta, hogy ma megmutatja nekem és a világnak, hogy mire képes ő, Ouiritsky, Pétervár legnagyobb hatalmú embere... Azután hirtelen elcsendesedett és mintha lenyelte a káposztát, így folytatta:

— Majd meglátja miniszter úr, milyen hatalmasam van nekem! Kronstadtban ötszáz orosz tisztet örzök és esküszöm, hogy mindegyik meg fog halni! Felajánlhatom önnek az egyik tisztet szerény ajándékképpen?

— Pápaszeme felett gúnyosan nézett rám — folytatja az izgalmas jelenet leírását a holland diplomata, — még ma is olyan élesen rajzolódhat az életem areonásai, mintha ebben a pillanatban előttem ülne. En komolyan néztem rá és így feleltem:

— Ouiritsky ur, én igenis elhiszem, hogy maga nagy hatalmú ember, hiszen éppen ezért jöttem ide. Maga azt mondja, hogy az egyik kronstadti tiszt életét nekem adja ajándékként. Ezt is elhiszem önnek és elhiszem azt is, hogy megtartja szavát. Ajándékát hálával fogadom el és még ma délután elküldöm önnek annak a tisztnek a nevét, akinek életét ajándékként kapom öntől.

— A drámai közbenjárás vége az lett, hogy William Oudendyk holland követ kiválasztott egy fogoly tisztet az ötszáz közül és valóban megmentette életét...

A forradalmi Oroszországban teljesített emberfeletti missziója után Oudendyk visszatért Kinába. Helytelenítette, hogy a háború után a kínaiak által ábrázolták, hogy a németeket megfosztották addig élvezett jogaiktól. Ezt az eljárást rövidítették és oktalannak minősítik.

A volt holland követ emlékiratai érdekes feljegyzéseket tartalmaznak Kína fordulatosa belpolitikai eseményeiről is.

SPORT

Megtartják a helsinki olimpiászt

Helsinkiből jelentik: Az olimpiai bizottság hivatalos nyilatkozatot adott ki, amely szerint Finnország ama elhatározása, hogy az olimpiai játékokat megtartja, megrendíthetetlen. Az 1940-es olimpiai játékokat megrendezik akkor is, ha az esemény miatt szűkebb programra kell szorítkoznia.

Sporthírek mindentelől

Szaniszló I. lett az Universitatea edzője. Kolozsvári jelentés szerint az Universitatea edzőseit újból Szaniszló I. vezeti. Az egyetemi csapat körében meg vannak elégedve Szaniszló I. működésével, akinek keze alatt a csapat vasárnap már megszerzte az első győzelmet is.

Edzők működési engedélye. A labdarugószövetség közleményt adott ki azokról a külföldi edzőkről, akik az országban hivatalosan működést fejthetnek ki. Ezek az edzők a következők: Pipa, Frányó, Vesztér, Járossy, Pojár, Jenny Rudolf, Laky, Himmer, Kohn, Stoffa, Kovács, Possák. A belföldi edzők közül újabban a szövetség a következőknek adott működési engedélyt: Stanciu, Krüger, Dobay, Glanzmann, Schwartz, Steiner, Bruno és Carjan.

Magyarország női csapata vereséget szenvedett a jugoszlávól. A jugoszláv — magyar női Közép-európai Kupa teniszmérkőzésen a jugoszláv hölgyek a második nap után 3:0-ra vezetnek. Eredmények: Kovács—Somogyi 6:4, 7:5, Flórián—Körmöczy 3:6, 6:3, Kovács, Flórián—Somogyi, Körmöczy 6:3, 6:4. Az utolsó két egyeslen Somogyi és Körmöczy győztek Kovács és Flórián ellen, így a végeredménye 3:2-re alakult.

Uj 1000 méteres országos síkfutó rekord. A Szamos-Liga kolozsvári kerülete szombaton délután rekordjavító kísérletet engedélyezett Kiss György, a KAC kiváló tehetségű bajnok-rekordere részére, az 1000 méteres síkfutásban. A kísérlet fényesen sikerült, amennyiben Kiss György 2 p. 35.2 mp-es idővel új országos rekordot állított fel. A régi rekordot Lapusan, a Viforul Dacia versenyzője tartotta 2 p. 39.4 mp-el. Hivatalos időmérők: dr. Somodi István, dr. Chetianu tanár és Koncz Rudolf tanár voltak. Kiss Gy. ma a harmadosztályú atlétikai versenyyel kapcsolatban a 2000 méteres síkfutásban tesz rekordjavító kísérletet.

KÖNYVEK

— Emőd Tamás versei. A halkszavú, finom érzésű Emőd Tamás Ady Endre és a Nyugat gárdájához tartozott. Költészete tiszta, áhítatos, nemes, becsületes. „Az igazaknak, a heveseknek, a csöndeseknek, a heveseknek” a verseskötet bevezető motója. A verseskötet Emőd Tamás költészetének teljes gyűjteménye. A pompás verseskötet, amely 360 oldal, az Officina könyvkiadó vaskos bibliofil kiadásában jelent meg. Emőd Tamás versei füve 158 lei, szép amatőr vászonkötésben 191 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Officina könyvek teljes jegyzékét.

— Szentimrei Jenő: Kölcey Ferenc életregénye „Ferenc Tekintetes úr” nem más, mint Kölcey Ferenc. A nagy költőnek és a magyar reformkor örökéletű harcos politikusanak életéről írt könyvet Szentimrei Jenő, az erdélyi irodalom egyik kiváló képviselője. Az író végigvezet könyvében mindazon jelzők, amelyek Kölcey életében szerepet játszottak és végigvezet azoknak a szellemi áramlatoknak, országot újító mozgalmaknak, amelyeknek a költő tollal és élőszóval körülrajongott és rettegett bajnokja volt. A megújuló nemzet életének csodálatos reggale volt ez a korszak a hosszú tespedés után. Szentimrei Jenő könyve ennek a rendkívüli kornak és egy kivételes magyar puritán alakjának és nagyszerű küzdelmének a dokumentuma. A múlt eseményeinek felvonultatásában, a költő és az ember portréjának eleven rajzában egyaránt kiváló és lebilincselő olvasmány a „Ferenc Tekintetes úr”. Szentimrei Jenő: Kölcey Ferenc életregénye a budapesti Athenaeum életregény sorozatában jelent meg. Igen szép kiállításban 178 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Kolozsvár.

— Tarzan a föld szívében. Jason Gridley, egy fiatal gazdag amerikai, felkeresi az őserdő mélyén Greystoke lordot, akit Tarzan néven ismernek a dzsungel majmai és vadjai. Gridley fantasztikus tervet közöl Tarzannal. Elbeszéli, hogy tudósok szerint a föld mélyében, a világunkhoz hasonló világ él: Pellucidár. Ez a különös világ a tudósok szerint olyan fejlődési fokon áll, amilyen a föld állott néhány ezer esztendővel ezelőtt és amelynek legutolsó jelentős eseménye, hogy David Innes, Pellucidár első császárat elfogták és börtönbe vetették a korszakok, Pellucidár egyik néptörzse. Tarzan vállalkozik, hogy részt vesz a kiránduláson. Mintegy husz főnyi társaság, Zupner kapitánnyal az élén, útnak indul az Északi sarkon keresztül a föld mélyébe. Izgalmas kalandokon esnek át az ismeretlen, őskori világban, hogy végül az expedíció elérje a célját és megszabadítsa Pellucidár császárat. E. R. Burroughs angol író világhírű. A Tarzan kötetek ára Pantheon kiadásban, szép kiállításban, füve egyenként 63 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a Pantheon újdonságok jegyzékét.

Rádió

SZERDA, SZEPTEMBER 6.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12: Időjelzés. 10.05: Hanglemezek. 13: Időjelzés és látványosságok. 13.10: Hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: Mandolinzenekar. 14.56: Táncelemek. 15.10: Időszertű közlemények. 19: Időjelzés és időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Hanglemezek. 20.05: Felolvasás. 20.20: Hanglemez. 20.55: Hangverseny. 22: Sporthírek. 22.25: Olténiai dalok. 23: Hírek. 23.15: Értelmi zene. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, közlemények, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Gyermekdelélelt. 11.45: Előadás. 13.10: Postászene. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10: Előadás. 18.43: Előadás. 19.05: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: Hanglemezek. 20.45: Előadás. 21.15: Szalózene. 22.40: Hírek. 23: Hanglemezek. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene.

Budapest II. 21: Hírek. 21.20: Hangverseny. 21.45: Előadás. 22.15: Szalózene.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 7.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.05: Hanglemezek. 13.00: Látványosságok. 13.10: Szalózene. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Időszertű közlemények. 19.00: Időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.17: Hanglemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Hegedűhangverseny. 20.35: Enekszámok. 20.55: Hanglemezek. 22: Sporteredmények. 22.25: Hanglemezek. 22.55: Hírek. 23.10: Hanglemezek. 23.30: Román nyelvű leadás Anglia részére.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, közlemények, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Hangverseny. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Háztartási előadás. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10: Katona zene. 19: Előadás. 19.30: Hangverseny. 19.50: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Szalózene. 20.55: Kültügyi negyedóra. 21.30: Bakony. Színmű egy felvonásban. 21.55: Előadás. 22.10: Hanglemezek. 23.40: Hírek. 24: Cigányzene.

Budapest II. 20: Előadás. 20.30: Előadás. 21.00: Hírek. 21.20: Magyar nóták és csárdások. 22.05: Felolvasás.

A DZSUNGEL

11

TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye Irta: K. D.

A hajó az Indus sárgás vizén haladt fölfelé gazdag terhével, a szép fehér növel, akire a rabszolgák sorsa várt: hogy szákmánya legyen valamelyik gazdag indusnak, szákmánya, háremének egyik névtelenje. A hajó most már nehezen haladt előre, a folyó vize egyre sekélyebb lett. Erősen közeledtek ahhoz a helyhez, ahol ki kellett kötniük és ahol a szárazföldön teherautókat várták őket, hogy Balami felé induljanak...

Lilyan sirva borult a teherautó padjára, amely tompa morgással, monoton rázással egyre gyorsabb és gyorsabb iramban rohant a cél felé. A leány úgy zokogott, hogy a szolga újra meg újra bejött hozzá, hogy elhallgattassa. Persze könnyei és jajgatásai zavarták urát. A szegény leány szó nélkül, összeszorított fogakkal tűrt az „elhallgattatásokat”. Csak amikor már vagy negyedszer-ötöd-ször sújtott végig háta finom bőrén a szolga kegyetlen korbáccsa, roskadt le hangos sikoltással.

De elhallgatott. Többet nem sirt. Emberfeletti erővel fojtotta magába jajgatását, pedig még csak most törték elő igazán keserves könnyei. Egész teste sajogva égett a borbébe tépett korbács véres ütése nyomán. Kis idő múlva megállt az autó. Ugyarlatt megérkeztek valahová, mert az ajtó kinyílt és a szolga kitessékelte őket. Egy nagy lomha ház előtt voltak és Lilyan megpillanthatta sorsának szerencsétlen osztályosait is. A többi kocsiból is léányokat hajtottak elő, de nem sokáig láthaták, még meg sem figyelhették egymást, mert már eltűntek a ház belsejében.

Itt ismét az öreg asszony lépett be hozzá egy magányos szobába és jelekkel értésére adta, hogy haladéktalanul át kell öltöznie, mert különben — kezeivel olyan mozdulatot tett, mint mikor valakit korbácsolnak — és Lilyan reszkette fogott hozzá inkább a levétközéshez. Azután sebtében belebújt az előkészített tiszta fehérneműbe, új ruhába.

Félóra múlva megint uton voltak és egy hatalmas oszlopcsarnokos palota hosszú lépcsősorán vezetete fel őt Sana Bitru, mert ő maga jött vele.

Lilyan a nagy terem ajtajánál állt meg először.

Egyelen pillantással mindent látott, mindent sejtett. Látta a rázása kéjenc arcát, látta a lábai előtt heverő félmeztelen fiatal nőt és Sana Bitru kedvesen mosolygó arcát, amellyel intett neki, hogy lépjen közelebb. És keserves könnyes kábulatban hallotta az öreg szavait:

— Örömet fog nekem szerezni, különös örömet, ha ezt a büszke gyönyörűséget meg tudom pihentani!

A haragnak, a gyűlöletnek olyan óriási szenvedélye öntötte el, hogy alig tudott uralkodni magán, hogy ne rohanjon rá erre az italtól és nőtől félbűlyévé vált érzéki roncsra és ne próbálja megfojtani, leütni, széttépni. De erőt vett magán, emberfeletti erővel és öklöbe szorult kezekkel uralkodott indulatain. Megégszer végignézett rajta, hártalan, tehetetlen indulattal, azután elfordult, hátat fordított neki, anélkül, hogy egy szót is szólt volna hozzájuk.

Ködösen hallotta csak, hogy az öreg felkacag, azután, hogy ára került szóba és örült, amikor hallotta, hogy nem tudnak megegyezni, legalább időt nyer egyelőre.

Rövid parancs, brutális lökés szakította félbe gondolatait.

Sana Bitru mogorván rávált:

— Megyünk vissza, haza... Még kemény a vén zsugori...

Ugyanarra mentek, amerre jöttek. A lépcsők alatt az árkaós szűk folyosón azonban egy férfi-fel találkoztak. Magastermetű, elegáns külsejű indus volt, tekintetük csodálkozva, egymásra szegezve találkozott. De csak egy pillanatra, mert azután ijedten sítette le szeméit és meggyorsította lépteit. Gazdája kemény, értelmjes léptekkel követte...

Omár állva maradt és addig nézett a különös, csodálatosan szép fehér nő után, amíg csak el nem tűnt karcsu, léányos, finom és törékeny alakja a kapuk mögött. Amikor pedig már nem látta, földre segezte fejét és sokáig maradt még azon a helyen gondolataiba mélyedve.

Csak nagysokára riadt fel és sietett tovább, egyenesen apja szobájába.

Az öreg kíváncsian fordult feléje:

— Mi az Omár?...

A fiatal indus csak pár pillanatnyi gondolataiba mélyedés után válaszolt. Mert hirtelen valami, amiről maga sem tudta, hogy mi, visszatartotta, arra kényszerítette, hogy ne beszéljen. Ne beszéljen, ne mondja meg tulajdonképpen, mit is akar. Ne mondja meg, azért jött, hogy engedelmet kérjen az elutazásra.

Mert mintha minden utazási kedve és akaratja egy pillanat alatt szertefoszlott volna. De miért — így kezezett tisztába jutni magával — de miért? Mert itt a folyosón látta ezt a fehér nőt? Vagy másért talán? Szőrazokottan válaszolt:

— Nem akartam semmi különösöt...

Hirtelen nem tudott más választ adni és az öreg megépetten nézett fel rá, azután gúnyos nevetésre fakadt:

— Talán egyszer csak nem azért jöttél, hogy érdeklődj, hogyan érzem magam? Ha pedig azért akkor köszönöm a nagy, de ritka kitüntetését.

Amikor látta a fiu mozdulatlan arcát és a távolba révedező tekintetét, hirtelen felkiáltott, mint aki mindent megért:

— Vagy... vagy talán azt a fehér nőt láttad és tudni akarod...

Ismét gúnyos mosoly terült el arcán.

— Omár, Omár! Ebben vagyok, vagy álmodom? Megállt a világ, vagy te indultál meg? Te ébredtél fel?...

Bár Omár egyáltalán nem ezzel a céllal jött apjához, most mégsem habozott, hanem megragadta az alkalmat, hogy annál a kérdésnél maradjanak, amely ebben a pillanatban tényleg a legjobban érdekelte.

— Ejtálatad apám... Ki 5?

A öreg büszkén, fölényesen válaszolt:

— Ha Sana Bitru előnyösebb ajánlatot fog tenni, úgy az enyém... az én fehér rabszolgánóm...

— Meg akarod venni?

— Természetesen, csak egyelőre Sana Bitru még sokat kér.

(Folytatiuk)

Az Azurpart utolsó mulatsága

Cannesban égzengés, villámlás közben táncolt ezer vendég

Amíg a posta elhozta hozzánk az Azurpart utolsó vidám fellobbanását, — lángban áll Európa egy része. Így búcsúzott a szép Cannes a békétől.

Cannesból írják: Itt, az Azurpart legszebb fűrészhelyén, a pattanásig feszült nemzetközi helyzet ellenére megtartották a francia fűrészhely legkiemelkedőbb társadalmi ünnepségét. A „Bal des Petit Lits Blancs” (A kis fehér ágyak bálja) augusztus utolsó hetében évek óta a Cannesban időző nemzetközi hírességek szórakozásainak megkoronázását jelenti. Minthogy jótékony célt szolgál — tiszta jövedelméből egy párisi gyermekkorház ágyainak számát növelik — főrendezője Bailby Léon, a neves újságtudomány, most sem akarta elhalasztani. „A bált meg tartjuk — kiáltott fel — még akkor is, ha összedől a világ!”

EZER GÉPKOCSI A „CROISSETTE”-EN...

A világ, hála az égnek, nem dől még össze. S ennek köszönhető, hogy este kilenc óra után a híres Croisette-sugárutat, amely a Cariltól a Miramare-ig két kilométer hosszúságban kíséri csillogó aszfalttükrével a tengerpartot, a világ legszebb gépkocsijainak áradata lepte el. A kettős rendőrsorfal között nem láthatott mást az ember, mint lágyan sikló Hispanokat, méltóságáteljes Rollsokat, kezes Pacquardokat. Balby úr ezuttal még a szokottnál is kevesebb meghívót bocsátott ki: mindössze ezer személynek volt birtokában az arannyal szegélyezett, világoskék kartonlap és természetesen, hogy ezek a résztvevők a „felső tízezer” sorából kerültek ki.

A Nyári Kaszinó épületétől kezdve még több rendőr szorította hátra a kíváncsiakat. Az ünnepség színhelyére a „Palm Beach”-vendéglő tengerre néző, lejtős terraszokra épült kertjébe egyetlen „illeték-telen” se hatolhatott be.

WINDSOR HERCEGNŐJE, NORMA SHEARER AZ ANNAMI KIRÁLYNÉ...

Az estély jól indult. Ámbár az égen felszikkra-zó csillagok lassanként tornyosuló felhők takarták el, lent, a kert kavicsos talajába beépített tánchely körül, az ivóvíz telt fényében, dúsán díszített asztalok mellett ült, csevegett, mosolygott, örült az életnek a francia, angol, amerikai, skandináv előke-lőségek színe-jáva. Virágszerű asszonyokon csodá-latos ékszerek ragyogtak. Windsor hercegnője mélyen kék estélyi ruhát viselt; Mrs. Kennedy, az Egyesült Államok londoni nagyköveteinek felesége

— férje előző reggel repülőgéppel tért vissza Londonba — csodálatos csipkeruhában tündökölt, két ragyogóan szép fiatal leánya között. Guariglia olasz nagykövet és neje a külpolitikai bonyodalmak ellenére is eleget tett a meghívásnak. Az egyik hatalmas pálmafa lehajló legyezője alatt a Franciaországban szüniidőző Norma Shearer finom porfilja villant fel; azt a karesú férfit, aki mellette farkas-étvágyal fogasztotta el a „homard-thermidor”-t, Charles Boyernek hívják. A tánchely túlsó felén Annam fiatal királya ült, a keleti viseletbe öltözött, selyemtunikás „törökbugyogós, topános királynéval; egész udvartartás vette őket körül. És a halk társalgás morajából, az ezüst evőeszközök neszből, a kristálypoharak csengéséből, a smaragdok, rubinok, igazgyöngy nyakékek és gyémántos fejpántok ragyogásából a fényűzésnek és tartozkodásnak, a kifinomult ízlésnek és nyugodt gazdaságnak az a légköre áradt ki, amely talán csak a földkerekség e pontján lehetett fel.

WINDSOR HERCEGE MEGAZIK...

A tizennyolc fogásból álló fejedelmi „diner” végfelé morajlani kezdett az ég, a folytonos villámlásoktól szinte lángokban állott a láthatár. De ez nem zavarta a meghívottakat. A tánchely egyrészt utánvonultak fel Páris legnagyobb divatházainak nádszáltermetű, bűbajos próbakisasszonyai, majd a közkedvelt Harry Pilzer énekeit, Laure Diana táncolt, a párisi Opera három primabalerinája leheletkönnyű Ravel-fantáziát lejtett el... Ekkor hullottak le az első esőcseppek. A vendégsereg még mindig nem hátrált meg. Norma Shearer asztalkendőjét hullámos barna hajára borítva, Charles Boyer karján járta az első tangót. A gyönyörű Mrs. Roberts, egy dúságdag angol iparmágnás felesége, karesú és szökén libegett tova, nem törődve az egyre erősödő esővel; a windsori hercegi pár ott táncolt a többiek között, amíg csak a záporra erősödő vihar csurommal nem áztatta Nagy-Britannia volt királynak kétszoros szmokingját...

A társaság ekkor aztán bevonult a „Palm Beach” szalónjába. Az üvegezett terraszról lenyugvó kilátás nyílt a villámok fényében álló öbölre, amelynek vizét felkavarta az orkán. És az égzengés közben késő éjjel állt a bál, jelezve, hogy aki jól mulat, nem riad vissza az elemek haragjától sem!

Kincs a szemétkosárban

Száznegyvenkilenc Lajos-arany különös története

Párisból írják: — Riton! Nézz csak ide! — Egyszer torzonborz szakállu, toprongyos férfi kiáltott fel egy júliusi hajnalban. Mindketten a gondosan átkötött csomag fölé hajoltak, amelyet Riton társa, Ribière Laus, e pillanatban huzott ki az Avenue de la République egyik házának ajtaja elé állított szemétkosárból.

A két rongyszedő — mert ezek voltak — néptelen uccán leült egy padra. Bicska került el, és a felhasított sulyos csomagból egyszerre csak

pár aranyérem gurult ki,

tiszta pendüléssel esve a járdára.

Ettől a naptól kezdve Ribière és Riton életük megváltozott. Egy kis szállodában laktak (olyasfajta lékben, amelyet a francia filmekről ismerünk), Saint Martin-csatorna partján. A szálló tulajdonos nem akart hinni a szemének, azt látva, hogy a két jóbarát egyik „aperót” itta a másik után a szomszédos bisztró cinkpultja előtt...

Mélin ur, a szállodás, mint legtöbb párisi karta-társ, rendszertől ember volt. Igy bizony rossznéven vette, hogy a két agrólszakadt, ha már valami ilyen csodálatos módon pénzhez jutott, nem neki fizette ki a három hónap óta hátralékos szobaszámát, hanem mértéktelen mulatozással zavarta a többi lakót. Pár hétig várt még, hátha jobb észre tért a két könnyelmű. De ezek tovább folytatták kikapós életüket, rongyot egyáltalában nem szedtek és — a szoba árát még mindig elfelejtették kifizetni. Mélin urnak végre felfort a vére. Elment a legközelebbi rendőrszobába és jelentette a gyanus esetet. Következésképpen: két titkosrendőr jelent meg Riton és Ribière urnaknál, éppen amikor ezek ágyaikon fekvő Morpheus karjaiban pihenték ki az előző esti dinom-dánom fáradalmait. A beszélgetés félóra múlva az őrsozban fejeződött be...

Igy tudta meg Madame Suzanne Le Vocher, az Avenue de la République bérházának lakója, hová lett az a mai értékben

40 ezer frankra tehető, 149 darab „Louis d'or” amelyet szemétkosárba dugott, mint legbiztosabb rejtekhelyre.

Sajnos, felédékeny lévén, másnap szemét kosarát épügy kitette ajtaja elé, mintha közönséges hulladék lett volna benne. Ezért bukkanhatott a két rongyszedő olyan csodálatos leltre azon az emlékeztetés júliusi hajnalon.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közzelhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Kúttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Állást keres

Lugoson betegápolónői, házvezetőnői vagy ehhez hasonló állást keres. Fazekas I., Bratianu-tér 2. II. em. 1645

Mosást vasalást házakban, lelkiismeretesen vállal tiszta asszony (úgyisintén otthoni mosást is) Kovács, III. Vilhelm Mühle-u. 10. 1243

Alkalmazás

Bejáró szakácsnő azonnalra keresték, aki a román konyhához is ért. I. Bulevard Regina Maria 17. 1242

Lakás

Bátorozott szoba fürdőszobahasználattal, esetleg teljes ellátással azonnalra kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3. 1039

Bátorozott szobát keresek különbejáráttal, fürdőszoba használattal, esetleg teljes ellátással, német, vagy magyar családnál. Címeiket kérem 25-99 telefonszám alatt leadni. 1303

Bátorozott szoba folyóvízzel, fürdőszoba használattal az erzsébetvárosi villanegyedben kiadó. III., Str. General Mosoiu 7. 1378

Adás-vétel

Eladó 8 drb nyitott hordó, literenként 1.20. Anghel Dusan, IV. Vacarescu-ucca 39. Bővebbet a házmester-nél, 41. számú pince. 1300

Villany-termofor, 110 voltos, használt, jó állapotban, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1142

Külfelje

Dedéket faluról teljes ellátásra vállaltok, Gilde, II., Str. Scioili 13. 1446

1-2 úrilány teljes ellátást talál magános hölgnél. III., Str. Odobescu 40. földszint ajtó 8. 1295

Teljes ellátásra két diákleányt felvesz úricsalád. Szabóné, III. Radulescu-u. szám, ajtó 1. 1307

Cooperativa Funcționari Publici (Közalkalmazottak Szövetkezete)

új helyiségében, Temesvár I., a Lonovics és Palánka uccák sarkán, (szemben a prefektúrával) megnyitotta fűszerüzletét és vendéglőjét

ahol kitűnő minőségű, mindenféle fűszer- és gyarmatárú előnyös áron kapható. A vendéglőben, amely vasárnap és ünnepnap is záróraig tart nyitva, válogatott ételek és italok kaphatók igen mérsékelt árak mellett.

Menü ára: 18, 25 és 30 lei. Az igazgatóság.

Nyomatja a „HIRLAP” tipográfia és editura S. I. n. e. Arad